

Braşoi Lánok

Ára 5 le:

Szombat
1931 * október 3

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

226. szám
XXXVII. évtolvam

Ára 5 lej

A NAGYNÉMET BRIAND

Irta: TANODY ENDRE

Semmi kétség benne, Briand őszintén és nagyon szereti Németországot. Mindenestre jobban és őszintebben, mint például Franciaországot, ahol talán tizenegyszer bukott meg mint miniszter és egyszer mint köztársasági elnök. Ahonnan a németekkel való megegyezés politikai ujjolágába Laval vonul be mint miniszterelnök és elüti a nevével ennek a külpolitikai orientációnak a felfedezését, mint Amerigo Vespucci annakidején Columbus nevével Amerikát. Párisba legutóbb már nem mert vonaton beérkezni, hanem autón surrant be az éjszaka védelme alatt, míg Berlinben százazrek haragjukt „Hoch Briand” — mikor vonata befut a pályaudvar ivoi alá.

A hazák kezdik nem szeretni saját hazafiakat és nemsokára már így fogják mondani: — senkisék hazafi a saját hazájában. Pedig Briandban, mint megtért szociálistában, több gyönyörűségüknek kellene telni, mint száz igazon és ime mégis annyi erőfeszítés, annyi dicsőség után, annyi győzelmi kupával, amiket világpolitikai matchekről hazahordott, valóságga az ellenség karjai közé kergetik.

A berlini nagy napoknak ezek a személyes vonatkozásai természetesen csak szimbólumok, csak a megnyilatkozási formái a politikai vértelenben folytatott gazdasági tusának. A régi pítát, hogy a nagy idők struetojásából keltek-e ki a nagymemberek, vagy ezek a kivételes óriásmadarak rakták le a nagyidők tojásait, a mai idők már békés egyezséggel megoldották és mindnyájunkkal megértették. A „nagy idők” némán cselekednek, a „nagymemberek” hangosan beszélnek. Ez a vitának a megoldása.

Ezek az idők, hosszú éntizedek, az országok határait feszegetik és lazítják, mert a nagykapitalista ermelés nem fér el ezek között a határokok között. A nagy országok is apró Macedóniákká törpülnek a hódítóvágyu nagygép körül és minden nagyiparnak kicsi a maga Macedóniája. Ez volna a természetes valóság, az új nagy valóság, amely új és nagy megoldásokra kényszerítene meg akkor is, ha így magában állana, tisztán és egyszerűen és nem bonyolódna az általános és kölcsönös eladósodással országok és egyekek között.

A nagygépet nagypénzzel lehet csak futteni, de a pénz most tekervényes utakon kalandozik, a tartozik és követel állandó rendezésével van elfoglalva és kionja magát rendeltetése alól. Bankárnyelen kifejezve „bizalmi válságban” szenved és nincsen miniszter sem bankár, aki lekösse a helyére, hogy a termelés és fogyasztás körül a feladatát betöltse. Még Franciaország is csak odáig tudja pinni, hogy a kistőkés meghagyja a pénzt a bankokban, de csak ugi, hogy minden pillanatban kifizessék, ellenben nem kapható arra, hogy hosszú befektetésekbe lekötni engedje magát. „Idegenbe” nem eresztí ki a pénzt, már pedig a határon túl kezdődik az idegen és a nemzetközi értékek, idegen vállalkozások és idegen fogyasztó piacok finanszírozását jelentik.

Ezt a francia kistőkést politikailag Laval képviseli és egy kis merészséggel ugi is lehet a berlini napokat beállítani, hogy ezeken a tárgyalásokon Laval képviseli Franciaországot és Briand Németországot. Briand, a nagynémet Briand, képviseli az összeszövetkezést Németországgal és mert éppen emiatt a francia hazafi bizalmatlan vele szemben, ott van Laval, a megtakarított pénzek gondnoka, akivel a kistőkés inkább mer elindulni.

Azaz egyelőre csak remélik, hogy merni fog. Mert itt van ma a probléma egész súlya, tilka és izgalma és erre való a berlini demonstrációk is. Lelket és bizalmat verni mindenkelőt a francia pénztulajdonosba, hogy belemehet hosszabb lélekzetű vállalkozásokba, lekötetheti a pénzt, mert ha nem is marad az országban, de az ott van a barátánál, a szövetségeseinél, mintha csak francia vállalkozásban maradt volna.

Hogy ha messziről is, de körülbelül helyesen látjuk a dolgok értelmét, hogy a berlini feladatok nagyjából így vannak körvonalazva, arra a legelső hradásokban is van már két értékes utmutatás.

Az egyik az, hogy a tanácskozások a francia és német kartellek összeházasításáról folynak. Nemcsak méreteikben fognak ezek a vállalkozások óriási vá dagadni, hanem közös ellenőrzés alá is kerülnek és így a francia tőkés a saját vállalatának ad, ha ezeknek a trösztöknek az értékeit vásárolja és náluk a pénzt lekötí. Erre a pénzébőségre a kartelleknek nem annyira a termeléshez van szükségük, mint inkább a hitelezéshez, hogy a fizetőképtelen fogyasztóterületekre juttathassák gyártmányukat. Ez volna az útja a kontinens kihalóban lévő gazdasági életének a feltámasztásához, az első lépés ezen a hosszú és bizonytalan uton.

A másik kérdés, amiről a tárgyalások folynak, közös munkálatok megindítása

a francia gyarmatokon. Tehát ismét ott-hon, amennyire csak lehet. Nincsen szó arról, hogy Németország a maga részére gyarmatokat kapjon vissza, mert azoknak a kihasználásához amugy sem tudna pénzt szerezni. Hanem a franciákkal közösen módjuk lesz vállalkozni a franciák gyarmatain. Nincs mit szépiteni, ebben van valami, ami magának Németországnak a gyarmatosítását is jelenti, de mikor egy ország a lét és nemlét szakaléka elé kerül, örömrivalgoa fogadja a megváltásnak ezt a formáját is. Mert ez a forma a lényegét jelenti ma a berlini napokban. A nagynémet Briandval a nagyfrancia Laval csak ugi tud megegyezni, ha a háta mögött álló francia tőkéhez azzal mehet haza, hogy a pénzt részben francia-német egyesült kartellek részére kéri, másrészt olyan vállalkozásokhoz, amelyek a francia gyarmatokon rendezkednek be. Ennek a francia tőkésnek nem rendelkezik senki, még Laval maga sem. Csak biztatni és hitegetni lehet, több-kevesebb eredménnyel, amint másrészt Németországban is tömeghangulst kell hozzá, hogy megváltásnak elfogadják, sőt hosszannázzák a német vállalatok francia ellenőrzését és a francia gyarmatokon nyújtott munkakalmakat.

Ennek a tömeghangulatnak a kiváltásához, a Hitleristák lefojtásához kellett a

nagynémet Briand, aki könnyes szemekkel éltette Németországot, mikor Berlinbe bevonult.

Igy van megírova a partitura, ez a szerposztás.

Hogyan fog lejátszódni a darab és főként — kérde nyájas olvasó — hol vagyunk mi ebben a darabban, hol következünk mi és hol van ebben a mi felsegélyezésünk és ott leszünk-e mi akkor már, vagy még, mikor a felsegélyezés megjön?

Vagyis, hogyan lesz ettől az ember fiatalabb — kérde, mint ama poljár, aki végighallgatott egy Einstein-előadást, de abban a tévedésben volt, hogy Steinachról beszélnek. Csakugyan, hogyan leszünk mi ettől fiatalabbak és hogyan fogják nekünk az új termelőnyeket eladni?

Ne kérdezd nyájas olvasó a kiengesztelődési ünnep első napjain, mikor Briand új hazája keblére — lép, azaz hogy könnyes szemmel omlik. Bizzál, mint a francia tőkés, bizva-bizzál, hogy te is meggyógyulj a bizalmi válságból. A nagynémet Briand egyuttal nagy európai is és ha nem is a berlini tanácskozásain, de valamikor gondoskodni fog az európai mezők keleti lilomairól és egyéb mezőgazdasági növényetről.

Emelkedik a lej

Külföldön egyáltalán nem lehet román valutát kapni

A román kormány intervenciója Magyarországon a romániai alafivalók bankköveteléseinek feloldása érdekében

Bukarest, október 1.

A szinte egész Európát sújtó pénzkorlatozások közepette pillanatnyilag feltétlenül ugi látszik, hogy

a lej az, mely rendkívül szilárdan tartja magát és amellyel szemben a külföld is váratlanul rendkívüli bizalommal viseltetik.

Ma érkezett táviratok arról számolnak be, hogy csaknem egész Európában lehetetlen lejt kapni, mert a bankok valósággal ráültek és tartják.

Londonban, Berlinben, Budapestben, Bécsben negyvennyolcórája képezi szokatlanul élénk kereslet tárgyát a román valuta, amelyhez azonban lehetetlen hozzáférni, mert a pénzváltók nem adják ki a kezükből. Még azok is, akik román utlevéllel hazatérőben vannak külföldi államokból, csak a legnagyobb nehézségekkel juthatnak országuk pénzéhez.

Természetes, hogy a lej — ilyen körülmények között — az egész vonalon megszilárdult és az összes, nyitvalevő európai tőzsdéken, de főleg a zugbörzén emelkedő árfolyamot mutat.

A mai napnak egyébként egy másik rendkívül érdekes és bennünket közelről érdeklő eseménye is van.

A bukaresti kormány diplomáciai uton megkereste a magyar kormányt, a melytől azt kérte, hogy román alafivalóknak magyarországi pénztintezeteknél levő követeléseit fizessék ki.

Egyidejűleg a bukaresti kormány megbizta az Ugirt, a gyáriparosok szövetségét, hogy készítsen kimutatást a nála nyilvántartott romániai gyárosok magyarországi bankköveteléseiről. Ezek

alatt a követelések alatt betét, folyószámla- és csekk-követeléseket kell első sorban értenünk.

A világ pénzpiacának homlokterében magától értetődően ma is még a fontbálvány áll, amelynek ingadozását minden kereskedő, minden gyáros, minden bankember, de még a laikusok is izgalmas érdeklődéssel figyelik.

Ez a bálvány, sajnos, még mindig meglehetősen dülöngözik.

Párisban ma délelőtt 9899 egynegyeddel jegyezték a fontsterilngét, amelyért Bukarestben körülbelül 660 lejt fizettek.

Az angol bankjegy további tendenciája azoktól az eredményektől függ, a melyeket a most összeülő francia-né-

met-angol gazdasági bizottság elért majd.

Bukarestben szilárdan tartja magát a dollár, a francia és a svájci frank. — Mindenekfelett azonban — a lej. Argetoianu pénzügyminiszter ma ismét rendkívül határozott hangon jelentette ki,

hogy szó sincsen a lej devalorizációjáról.

A külföldi távirati jelentések azt bizonyítják, hogy Argetoianu valóban nem „pénzügyi politikát” csinál, amikor ilyen kijelentést tesz, hanem — tényt szögez le, amelyet a romániai gazdasági válság mindenestre megnyugvással és biztonságérzettel regisztrálhat.

A francia államtanács és Lavalék berlini útja

Brüningék udvarias távirata

Páris, október 1.

Amint már jeleztük, Laval miniszterelnök és Briand külügyminiszter berlini útjának eredményeiről a szerdára összehívott francia államtanács előtt kellett jelentést tenni. Az államtanács egyhangú helyesléssel vette tudomásul a beszámolót a berlini tanácskozások határozatairól.

A Havas távirati ügynökség értesítése szerint a német-francia vegyes bizottság tag-

jainak névsorát már a közeli napokban elkészítik és közlik a német birodalmi kormánnyal.

Arra a táviratra, amellyel Laval és Briand Aachenből elbucsnztak német kollégáiktól, Brüning és Curtius válaszoltak. Táviratukban hangsúlyozták, hogy nagy örömlkre szolgált a francia kormány tagjait Berlinben üdvözölni és egyetértene velük abban az óhajásban, hogy közös fáradozásukat siker koronázza.

Megkezdődött a nagyváradi reor- mátus nagyhét

Nagyvárad, október 1.

nagyhét, amelyet tegnap este ismertetési estély előzött meg. A nagygyűlésen gyűlést Makkai Sándor dr. püspök hatalmas beszéde nyitotta meg.

— Immár nyolcadszor zajlik le a református nagyhét — mondotta többek között a püspök. —

Ma reggel vette kezdetét Nagyváradon a református Mindegyik gyűlésnek meg volt még eddig a vezető gondolata. Ezen a nagyhéten szociális problémák kerülnek megvitatás alá, olyan szociális problémák, amelyekre a református szellem készlet és kötelez a jelen viszonyok között. Bele kell a mai életbe a reformáció eszméjét vinnünk. Nem törekszünk széthuzásoknak előidézési egy felekezeti közt sem, sőt meg vagyunk győződve, hogy működésünk az államnak is hasznára lehet.

Makkai dr. után Gyöngyi Lajos emelkedett szólásra, aki beszédében az egyház szociális igényeivel és kötelességeivel foglalkozott.

Szombaton délután a református nőszövetség tartja meg nagygyűlését, amelyet irodalmi est követ. Együttal megalkotják a „Károli Gáspár” irodalmi társaságot is.

A szatmári detektívek le akarnak mondani juniusi fizetésükről, csak hogy a bűnbeesett Pinteairodai igazgatót megmenekítsék

Szatmár, október hó 1.

A B. L. jelentette már, hogy Pinteai Romulus, a szatmári rendőrség irodai igazgatója hamis nyugtával felvette a rendőrségen juniusi fizetését, de azt nem osztotta szét, hanem elszikkasztotta. Negyven közrendőr és egy néhány detektív fizetéséről van itt szó, akik most majd talán évekig is elvárhatnak rá, hogy ezt az elszikkasztott juniusi fizetést megkapják. Addig, míg a bűnügyi eljárás le nem zajlik, szó sem lehet arról, hogy a város ezt az összeget újból kiirtalja.

Nagyon érdekes, hogy a szatmári rendőrség detektívei, amikor a sikkasztás tiderült, azon tanakodtak, hogy aláírnak egy ívet, melyen elismerik, hogy Pinteai-

tól juniusi fizetésüket megkapták. Alá akarták ezt az ívet írni, hogy bűnbe tévedt kollégájukat megmenthessék.

A család is pótolni akarja a hiányt. A vádlott fivérének felesége, dr. Pinteai Valér temesvári orvos neje, ma megjelent Szatmáron és eljárt a vizsgálóbíróhoz, a kinek kijelentette, hogy a család hajlandó már a kárt megtéríteni, ha a megtevett irodai igazgatót szabadlábra helyezik. Mivel Pinteai hivatalból üldözendő bűncselekménnyel van vádolva, erről szó sem lehet. Pinteainak akkor is bűnhődni kell, ha a rendőrség, illetve a város kára megtérül.

Minden dohányzónak fehér fogat és tisztá légzést biztosít a

Aki a dohányzás hatását ismeri, tudja, hogy milyen nehéz a fogak sárgulását megakadályozni és eltüntetni. PEBECO az erősítő sóiban tartalmazza azt a hatóanyagot, ami minden dohányzónak megtartja fehér fogait.

Kapható tiszta cín-tubusokban, 20 és 32 Lel-ért.

PEBECO
FOGPASZTA

Jön Titulescu

Ki lesz a nemzeti-parasztpárti elnöke?

Bukarest, október 1.

Titulescu hazajövetelét, melytől a belpolitikában jelentős fordulatot várnak, óriási érdeklődés előzi meg. A sajtóban és a politikai körökben valóságos harcok folynak személye és a ráváró feladatok körül.

Itt említjük meg, hogy a nemzeti-parasztpártból kapott közlés szerint Maniut, amennyiben véglegesen ragaszkodik a lemondásához, Pop-Cicio, vagy Vajda fogja az elnöki széket követni.

Hozomány a vakok alapjából

Boneu volt aradmegyei prefektus miatt feloszlatták a városi tanácsot

Az interimár bizottság már le is tette az esküt

Arad, október 1.

A mai napon az aradi városi tanács sorsa is beteljesedett: a belügyminisztérium távirati rendelkezéssel oszlatta fel és nevezte ki helyébe az interimár bizottságot. Az aradi nemzeti-parasztpárti tanács feloszlata az utolsó állomás abban a politikai hajszában, amelyet a Jorga-kormány indított a régebbi közigazgatási rezsim ellen.

Az aradi városi tanács feloszlataának oka igen érdekes és mélyen bevilágít a pártpolitika kulisszái mögé. Néhány nappal ezelőtt megérkezett Aradra Dumitrescu belügyi vezérfelügyelő és a városi irattárból kiadott néhány porlepte aktát a azok alapján megtevé jelentését, a belügyminisztérium azonnal elrendelte a tanács feloszlataását.

Arról van szó tudniillik, hogy az Averescu-kormány idején Boneu Vazul városi főjegyzőt Aradmegye prefektusává tet-

ték meg. Boneu mindössze 13 hónapig volt megyei prefektus, de ezt a rövid időt is nagyüzertien igyekezett a maga javára felhasználni. Parcelláztatta a prefektúra épülete mellett elterülő parkot és a parcellákat politikai elváratai között osztotta szét potom áron. Így kapott földet Goldis László is. A jegyzőket és szolgabírákat Boneu prefektus állandóan gyűjtési akcióra serkentette és a begyűlt összegeket a maga javára fordította.

Egyeszer születésnapjára ajándékként 85 ezer lej értékű ezüstkészlettel ajándékozta meg magát.

Férjhez ment az egyik gépirókisasszonya s annak Boneu galánsan

55.000 lej hozományt utaltatott ki — a vakok alapjából.

Hasonló nagyjelentőségű közigazgatási reformok után végre kitétek a szűret s akkor csalás, lopás, okirathamítás és hasonló címen eljárások lavínja indult

meg ellene. Érdekes, hogy amikor a nemzeti-parasztpárti kormány került hatalomra, Boneu urat gyorsan rehabilitálták és visszahelyezték a városba. Elfelejtették neki, hogy annakidején ő szerkesztette a Cuvantul Ardeal című lapocskát, amelyben igyekezett mentől több borsót törni éppen a nemzeti-parasztpárt orra alá.

A Jorga-kormány azonban a szemszúrásnak meghagyott aradi tanácsos is végezni akart. Kiadta tehát a feledés porrétegei alól a Boneu-ügy aktáit s megállapítván Dumitrescu vezérfelügyelő útján, hogy Boneu ellen a fegyelmi bizottság marasztaló végzést hozott, ezt az ürügyet sietett felhasználni a tanács feloszlataására.

A belügyminisztérium távirati rendelkezése alapján ma, csütörtökön az interimár bizottság már le is tette az esküt Serbán György dr. prefektus előtt. Az interimár bizottságnak két kisebbségi tagja is van. A magyarságot Takácsy Miklós földbírtokos, a németeket Huniár Algon képviseli.

Kommunista röpiratokat szórtak ki a cseh vonalból román területre

Máramaros, október 1.

Szerdán éjjel Dragosvoda állomástól kezdve Szigetkamara vasúti állomásig a sinek mentén ismeretlen tettesek nagymennyiségű kommunista röpiratokat szórtak szét. Ezeket a röpiratokat sapirograffal sokszorosították. Románnyelvű a szövegük és a munkásokhoz, parasztokhoz és katonasághoz intézett felhívásokban az állam ellen lázítanak.

A rendőrség megindította a nyomozást, a melynek körülményeiből Barbat Coriolan, a nyomozást vezető rendőrtiszt azt következteti, hogy a lázadásra uszító írásokat a vonalon áthaladó cseh vonatból szórták le a román vasúti sinekre.

GRAND HOTEL

1931

Budapest, október 1.

Budapest. Az ember kiszáll a vonatból. Délután félöt van. Már egy félóra múlva odátul valaki az arcához és belesugja a fülébe: — Uram, szombaton ne menjen ki az utcára.

A szombat elérkezett: nem volt remmi. Rémhir volt. Mindegy. A levegőben van. Nemcsak Magyarországon. Mindenütt. Az egész világon. Csak Magyarország kicsi és ott jobban összesűrűsödik és erősebben hat.

Somlay Artur, a nagy színész, behív a „Kis Pizkos” című vendéglőbe. Spricer mellett magyarázza:

— Tudja, fiam, mi az, hogy a fontot így megsértették? A fontot! Amire az angol büszkébb volt, mint mi... nem is tudom, akármire. A fontot! Hát tudja, hogy vissza fogják fizetni ezt a pofont a franciáknak! Hát nem létezik, hogy akármilyen angol gyerek ezt vénségéig elfelejtse. En sokat jártam Angliában. Az angol kereskedőknek van egy babonájuk, hogy az a pénz, ami reggel, wint kiadás, először megy ki az üzletből, nem lehet nagyobb, mint ugyanakkor reggel az első bevétel. Bementem egy ilyen üzletbe... az előbb azt csak úgy mondtam, jellemzésül. De hallgasson ide. Bementem egy üzletbe, hogy egy ingombot vegyek. Nem volt, csak egy papír egyfontosom. Nem tudtak visszaadni. Mondom: hát mit csináljak? Hát lehet ez, hogy egy nagy londoni üzletben... Mindegy, nincs. Az ördög, mondom, akkor most lögjön a manzettám? És dühömben összegyűröm a font-papírosomat a kezemben és akarok kimenni. De nem! Az angol kereskedő hozzámlépett, megfogta a kezemet és súlyosan neheztelve, így szólt: — Miért gyűri össze azt a bankjegyet? Más is akarja azt használni! — ...Hát ez a font! Lássa? És ezzel merték ezt most tenni a franciák. Hát elképzei, hogy az angolok valaha is megbocsássák ezt?!

A pincér újságokat hoz, belekukkantok a Pesti Hirlapba, hátul, az apróhirdetések közé, mert ott van az élet, az igazság. Ezt olvasom:

„Keresek gépirókisasszonyt, havi negyven pengőért, aki gyermekeimre is felügyel.”

Azután egy másik:

„Gépirókisasszonyt keresek, hetven pengő fizetéssel, aki az iroda rendszeres takarítását is vállalja.” — És egy ügyvédnek a címe.

Valaki itt a „Kis Pizkos”-ban meséli:

— Ez semmi. Ez csak az anyagi része a dolognak. De az erkölcs! Ahol a mai erkölcs látszik ki! Ugyancsak egy ügyvéd hirdet gépirókisasszonyt. Rengetegen jelentkeznek. Rengetegen. Vagy harminc. Ott szoronganak az előszobában, már vagy egy órája. Izgatottan reszketnek. Végre lassan kinyílik az iroda ajtaja, kijön a bojtár, szénéz közöttük és csak ennyit mond: — A barnák elmehetnek...

— Majd jön Mussolini! — azt mondja Somlay — Mussolini! Mussolini! Ha addig ugyan még megmarad. Majd jön Mussolini! — Ez is egy ideál, sőt jelentős ideál ma Magyarországon.

A Gömbös-kormányról nyíltan beszélnek. Mindenütt. Hogy az jön. Már néhány hét múlva talán. Hogy mennyi benne az igaz, — lehetetlen ebben a pillanatban ellenőrizni. Pszichózis és kombináció, — mint a többi hasonló terv vagy ábránd.

Általában: — patológia! A patológia, az emberek kóros lelki elváltozása, lépten-nyomon mutatkozik. Egy régi barátommal találkoztam, akinek most aránylag jól megy. Keres vagy ötszáz pengőt. Felesége van, két gyereke, kétszobás-fürdőszobás lakása. Szóval, — a régi életéhez viszonyítva, — „fent van.” Na, mondom neki, örülök. Látdod, azért most már mégis csak rendben vagy.

Ebben a pillanatban az arca összehúzódik, a hangját leereszti:

— Igen. De most költözöm.

— Nagyobb lakást veszel?

— Nem. Kisebbit. Egy szobába húzódok össze.

— Nem értem. A két gyerekkel, a feleségeddel?

— Igen. Igen. Egy szobába. Nem kell semmi. Se cseléd, se semmi. Almat és diót fogunk enni. Érted? Almat és diót! És félretenni minden pénzt! Még nem tudom, miibe. Talán dollárba, vagy francia frankba. De lehet, hogy yenbe. Vagy valami polinéziai pénzbe. Vagy nem is pénzbe. Nem tudom még. De nem akarok éhenhalni, érte! Nem akarok éhen-ha-a-alni!!! — Valósággal zokog itt mellettem. A szeme kidülled, látom, hogy lázas. Rémeket lát. Fél, hogy már holnap fel fog fordulni. Gyűjteni akar. Befürni a keresetét és a fejét a párnákba. Még azt

mondja, bugva: — Szörnyű dolgok fognak következni. Szörnyű dolgok! Ti még nem látjátok. Én már látom. Értsd meg: nem akarok éhen megdögölni!!

Más hely, — ahol vagyok. Színészek, írók. Hegedüs Gyuláról folyik a szó:

— Huszonnégyórával a halála előtt a Club-kávéházba ment uzsonnázni. Kávét ivott. Feketét. Egyszerre csak odaint a főpincért: — Kérem, — azt mondja neki, — legyen szíves adjon nekem kölcsön negyven fillért, a magából és fizesse ki abból a feketémét. Így... És most vegyen elő egy számológéputat és írja fel: „Hegedüs Gyula, 1931. szeptember... (már nem is tudom pontosan hányadikán)... negyven fillért kért kölcsön magától, mert nem tudta kifizetni a feketekávéját.” Megvan? Felírta? Köszönöm. Egye el. — ...A számológéputa megvan, beszél, beszél, sok minden és sok mindenki helyettl...

Hát azt tudjátok, hogy Heltai Jenő adott neki kölcsön negyven pengőt, hogy be tudjon költözni Máriabesnyőre...? Ott sétált, fiam, a Kigó-utcában... restelte, hogy személyesen menjen be az Előkhöz, valakit beküldött... mondom, ott sétált a Kigó-utcában, le és fel, egy félórát, Hegedüs Gyula, gyerekekl... a legnagyobb magyar színész... leste a fiút, hogy hozza a pénzt.

Amikor felutaztam, hidakon és viadukton ment át a vonatunk. Az egyes vagonok — valóságos imaházakká, kis kápolnákká alakultak át. Mindenki mondott egy jó szót az istenhez. Magyarul, latinul, héberül. Keresztet vetettek. Sápadtan, remegve ültek az emberek, különösen a nők. Még kísértett Biatorbágy. De ez odamenet volt. Most, amikor visszafelé jöttem, már — semmi, ami arra emlékeztetett volna. Ugyalászik: — a szenázók ma is még csak három napig tartanak. Sokat zagynálnak össze az emberek az in-

flációról. Egyesek azonban éppen az ellenkezőjét állítják:

— Szó se lehet róla! Lehetetlen! Itt csak egy segítség van: — elengedni a jóvátételeket és mindent kezdeni előlről! Vissza 1913-hoz. Tiszta lapot!

Hunyady Sándornak új darabját játsszák nemskára. A múlt században történik az eseménye, a betyárvilágban. De tulajdonképpen — a mai napokra céloz és valahogy ez jön ki belőle: — Betyárvilág ez! Azt mondják, — nagyon jó. De talán még jobbnak tartják Markonics Rodion darabját, — amit azonban nehezen mernek előadni. Tudja az ördög... oroszok is szerepelnek benne... — pedig ez nem lehet. Ki se ejteni! Egy szót se rólok! Pláne szinpadról!

...Csodálatos idők ezek! — és még rengeteg ilyen dolgot jegyeztem fel. Csodálatos idők, hallatlanul izgalmas, érdekes történelmi idők! Csak — nem szabad kis, egyéni szémszögből nézni. Hanem valahonnan magasabbról. Akkor — csodálatos! Pompás, izgalmas színjáték! Valami — óriási, apokaliptikus jelenés! Mi az, hogy jelenés! A jelenések egész sora!

Mi az, hogy egy tízlet — bezár. Egy tisztviselő — repül. Amikor — forog az egész világ!... mint a „Grand Hotel” című szindarabban. Rajnai, teljesen sötét szinpadon, feje fölött egy fényvel megvilágítva, amíg a háttérben kísérteties gyorsasággal működik a nagy szálloda forgójajaja, azt ordítja le a nézőtérre:

— Forog, forog az ajtó! Egyik ember jön, a másik ember megy. Forog, forog. Sorsok, életek, minden. Folyton, csak folyton!

A Grand Hotel. A nagy szálloda. A — világ. Amiben most éppen mi vagyunk meg-szállva...

BENAMY SANDOR

Astra (Apolló) Mozdó BRASSÓ

MA, CSÜTÖRTÖKÖN, OKTÓBER 1-ÉN

„HADZSI MURAT”

Leo Tolsztoj örökbe-szü regénye filmen.

Főszerepben: Ivan Mosjoukine, Lil Dagover és Betty Aman.

Péntektől, október 2-ától: A szezon legragyogóbb filmje

„Soha többé szerelem”

A német filmművészet kedvenceivel: Lillian Harvey, Harry Liedtke és Felix Bressart.

Az ügyészséget bízták meg a kolozsvári nyugdíjvisszaélések kivizsgálásával

Hónapokig visszatartották két tettenért pénzügyi tisztviselő aktáit. Ügyvédek is szerepelnek a nyugdíj-kijárók között. Hogyan folyt le a nyugdíjas küldöttség kihallgatása dr. Pop Valér erdélyi miniszter előtt?

Kolozsvár, október 1.
Kezd felfakadni a nyugdíjkelevény a kolozsvári kongresszus nyomában. Alig nyultak hozzá érveléssel, máris olyan dolgok sülték ki, amelyek fellebbentik a fátylat a nyugdíjihiának embertelen üzeméről. Az első nyomok már sejtetni engedik azt a pokoli bünbarlangot, ahol a társadalom legszerencsétlenebbjeinek, a nyugdíjasoknak a haldoklásából rendeznek évek óta vig lakmározást lelkiismeret nélkül született emberek. Leendő nyugdíjasok.

A nyugdíjaskongresszus határozatából hétfőn egy öttagú delegátus kereste fel dr. Pop Valér erdélyi minisztert és előadta a kolozsvári nyugdíjvisszaélések körüli tapasztalt konkrét sérelmeket. Pop Valér volt kormánybiztos, a Nyugdíjas Szövetség elnöke tanukat is vitt magával. Ezek azután előadták a saját tapasztalataikat. Több nyugdíjas például elmondta, hogy miképpen dolgoznak a kijárók.

A nyugdíjas, aki már hónapok óta nem kapott pénzt, elmegy végül is dr. Tartia Aurél pénzügyigazgatóhoz, hogy utálja ki a nyugdíját. A pénzügyigazgató persze megmondja, hogy nincs pénz. Ha a nyugdíjas nem elégszik meg ezzel a magyarázattal, akkor végül mégis aláírja a nyugdíjkönyvecskét, vagy az utalványt. A nyugdíjas boldogan rohan a pénztárhoz és felmutatja a pénzügyigazgató aláírását. Erre az orra alá tartják ugyan-csak dr. Tartia pénzügyigazgató rendeletét, amelyben szigorúan utasítja az adóhivatalt, hogy

még a saját aláírásával ellátott kiutalásokra sem szabad pénzt folyósítani.

A nyugdíjas csak bámul, mint akit fejbe vertek, azután kitámolyog a hivatalból. Nem érti a dolgot, hiába töpreng még egy félórát az adóhivatal előtt... És amint ott kétségbeesetten gondolkodik, hogy mi lesz most már a házbérrel, a tejessel, a fűszerrel, a tűzifával, — váratlanul megszólítja valaki.

— Nyugdíjas?
— Az.
— Persze, most sem kapott pénzt.
— Nem kaptam, pedig...
— Pedig a pénzügyigazgató maga utalta ki. Tudom.

A szegény nyugdíjas csak vámul, hogy nem-e valami hivatalos gondolatolvasóval van-e dolga? És a „gondolatolvasó” már tovább beszél:

— Akarja megkapni a nyugdíját?
— Most?
— Két perc alatt.
— Persze, hogy akarom. Hogyne akar-nám.
— Én kihozom magának. Tíz száze-lékért.

A nyugdíjas egyre jobban nem érti. És számol. Tíz százalék... Bizony, sok. Ha megadja, oda van a tejszámla, vagy a fűszerest nem tudja kifizetni. Ha meg nem adja oda, akkor nem kap semmit és megint szaladgálhat hónapokig a nyugdíja után.

Létrejön az alku. Az ismeretlen átveszi a könyvecskét, kitépi az esedékes nyugtát és nem telik bele öt perc, már szá-molja is le a pénzt a nyugdíjas reszkető kezébe. Tíz százalék hiány. És a nyugdíjas boldogan indul hazafelé...

Kik ezek a kijárók?
A miniszter elé járult nyugdíjasok több ügyvédnek a nevét is megemlítették. A szigurancafélfelügyelőség már megindította a nyomozást ebben az irányban.

Beleuta kapitány a következőket adta elő:
Hétfőn, tehát a küldöttségjárás nap-ján, a kora reggeli órákban felkereste dr. Tartia pénzügyigazgatót és felelősségre vonta, hogy miért fizették ki egyeseknek már a szeptemberi nyugdíját is, amikor a többi nyugdíjas még a júnusi járandóságát sem kapta meg? A pénzügyigaz-gató azt a magyarázatot adta neki, hogy ezeket nem a nyugdíjszámlából, hanem más alapokból fizette ki és vállalja érte a felelősséget.

Ezért a kijelentésért az összecserélt nyugdíjasok majdnem megostromolták a pénzügyigazgatót. Pop Valér nyugdíj-szövetségi elnök éppen idejében érke-zett meg, hogy a forrongó kedélyeket lecsillapítsa. De az erdélyi miniszternek megmondotta:

— Ha nem csinál itt rendet a minisz-ter ur, nem vállalom a felelősséget azért, hogy nem fog-e a mozgalom más utakra terelődni.

Dr. Pop Valér miniszter azt a megol-dást ajánlotta, hogy maguk a nyugdíja-sok ellenőrizzék a kifizetéseket. Ezt a proposíciót azonban a másik Pap Valér

nem találta elfogadhatónak. Ő nem vál-lalkozhat csendőrszerepre. Az illetékes hatóságoknak a kötelessége, hogy rendet teremtsenek a pénzügyigazgatóságnál.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban szóba került egy igen különös pénzügyigazga-tósági speciális is. A kolozsvári pénz-ügyigazgatóságon véletlenül úgy alakult a helyzet, hogy

három magasrangú és egymásfelé ren-delt tisztviselő közeli rokonságban van egymással.

Az egyik főpénztáros sőgora dr. Pop Au-rél helyettes pénzügyigazgatónak, ez vi-szont sőgora dr. Tósa Gyula pénzügyi vezérinspektornak. Bármennyire távol áll is minden gyanu lehetősége akármelyikük személyétől, mégis sok szóbeszédre adhat alkalmat ez a rokoni kapcsolatokon ala-puló hierarchia, amely az ellenőrzés szempontjából mégis csak nem kívánatos és maguknak az érdekelteknek is nagyon kényelmetlen lehet. Maga az erdélyi mi-

niszter is belátta, hogy szükség van sze-mélyi változásokra a kolozsvári pénzügy-igazgatóságnál és valószínűleg a nyugdíj-ügyeket az egyik régóta mellőzött főtiszt-viselőre fogják bízni.

Szóba került azután, hogy mi lett az-zal a két pénzügyigazgatósági tisztvise-lővel, akit egy közeli vendéglőben tetten-érték, amint 33 ezer lej nyugdíjat fizet-tek ki valakinek. Annakidején a szigu-ranca vezérfelügyelőség nyomozott az ügyben, amelyről úgy tudta mindenki, hogy már régen az ügyészségen van és mégsem történt semmi. Pop Valér dr. er-délyi miniszter először kihallgatta a ta-nukat, azután magához kérte dr. Med-rea állambiztonsági vezérfelügyelőt. Így azután csakhamar kiderült, hogy az ügy aktái még mindig a sziguranca-nál van-nak.

— Pedig nekem azt jelentették, hogy a dossziét áttették az ügyészséghez.

Ceget itt belga frankot beváltani?

Vakmerő tolvajlás a Banca Nationala aradi fiókjának helyiségében

100 ezer lejlopott egy fur-
fangos tolvaj az aradi Neu-
mann-cég szolgájától

Arad, október hó 1.
Csütörtökön délelőtt vakmerő rablás színhelye volt a Banca Nationala aradi fióktintézetének hivatalos helyisége. Egy élelmes és agyafurt tolvaj, esetleg tolvajbánda a legforgalmasabb hivatalos óra alatt egyszerű, de célravezető trükkkel simán és kényelmesen tett szert 100 ezer lej zsákmányra.

A vakmerő rablás áldozata az aradi Neumann-cég. Pénzkezelője megjelent a Banca Nationala pénztárfülkéje előtt, hogy 350.000 lej számoljon le. A szol-ga a tekintélyes összeget 1000 lejes ban-kegyekben, kötegelve tartotta készenlét-ben a pénztárfülke ablakánál. Hirtelen melléje lépett egy ismeretlen férfi és azt kérdezte, hogy lehet-e a bankban belga frankot beváltani. A szolga egy pillanatra körülnézett s

mire a fejét visszafordította, az ismer-etlen s vele együtt egy bankjegykö-teg, 100 darab 1000 lejessel együtt el-fünt.

Kétségbeesetten kezdett segítségért ki-abálni, de a bank tisztviselői ahelyett, hogy segítségére siettek volna, rászól-tak:

— Itt komoly munka folyik, itt ne esi-náljon botrányt!

A szolga kétségbeesetten szaladt a ka-puban posztoló rendőrhöz, de az nem volt hajlandó posztjáról eltávozni. Nem messze azonban a bank kapujától felle-dezte azt az urat, aki megszólította. Ki-kutatta a zsebeit, de nála nem találta meg az elfünt bankjegyköteget. Az élel-mes tolvajbánda tagjai gondoskodtak arról, hogy a pénzt jó és biztos helyre te-gyék még a lopás pillanatában.

Szenzációs kijelentések az interparlamentáris konferencián

A háboru éppen olyan közösleges bűncselekmény, mint a gyilkosság

— mondotta többek között La Fontaine francia delegátus

Bukarest, október hó 1.
Az interparlamentáris unió 27-ik kon-ferenciájára több mint 100 delegátus ér-kezett meg a román fővárosba, legna-gyobb számban és legtekintélyesebb de-legátusokkal a németek részéről. Ma-gyarországot a konferencián eddig Ber-zevichy Albert és Grätz Gusztáv képvise-lik, míg a harmadik delegátus, az ag-rárügyek szakértője, Sztérenyi József báró később érkezik meg Bukarestbe.

A konferencia ülését La Fontaine bel-ga delegátus nyitotta meg hatalmas be-széddel. Visszapillantást vetett az inter-parlamentáris unió megalakulására és eddigi tevékenységére, amelynek célja az, hogy nemzetközi konfliktusok elinté-zésében a háborus megoldást kiküszö-böljék és a döntést nemzetközi döntőbí-róságra bizzák. Nemzetközi munkássága következtében az interparlamentáris unió erőteljes szervezet lett, amelyet má már a Népszövetség parlamentjének te-kintenek.

La Fontaine ezután rámutatott a vi-lágválság tüneteire és indító okaira. Ki-fejtette, hogy a nemzeti elzárkózás po-litikája helyett le kell dönteni a vá-m-sorompókat, mert ezek drágítják meg az életet és teszik még elviselhetlenebbé a válságot. Radikálisan neki kell fogni a leszerelésnek. Jelenleg az államok 22 milliárd aranyértékű francia frankot for-dítanak fegyverkezési célokra, ami két-szeresen mulja felül a világháboru kitö-rését megelőző évek fegyverkezési költ-ségeit. A világháboru 1000 milliárd

aranyfranknyi kárt okozott. Ezek a pénzösszegek a legjobb propagandát szolgáltatják ahhoz, hogy a háboru ki-küszöbölése érdekében mindent meg kell tenni. A fegyverkezésre fordított össze-gek felszabadulása elégséges volna a válság okának megszüntetésére.

Rámutatott arra is, hogy a háboru nemcsak gazdasági öngyilkosság, hanem jogi szempontból is, — abszurdum. Ma már világszerte utat tört az a felfogás, hogy

a háboru éppen olyan közösleges bün-cselekmény, mint a rablógyilkosság, vagy a gyújtogatás.

ASSZONYOM!

Mit óhajt kérem?
Talan nyolcszintű divatlapot husz divatmodellel?
Vagy nyolc színnyomású kézimunka oldalra kíváncsi?
Esetleg nyolc oldal terjedelmű, különböző min-tájú kelim, gobelin, rece, szőnyeg kézimunka mintákkal óhajt megismerkedni?
Akar szurcsablont női fehérnemű, ágynemű, millió és monogramokról?
Ügyebár érdekli a legkiválóbb irodalom is?
Szolgálatunk társadalmi, színházi, gazdasági cikkeivel is!
Ha van kis gyermeke, a gyermekrovat is érdekli!
Eredeti új regényünk október elsején indul, címe: „A herceg két asszonya”.

Kérjen
ingyenes mutatóványszámot!

A Magyar Uriasszonyok Lapja
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, VI. Jókai-utca 37.

Telefonálás. Az ügyiratok a tartomá-nyi igazgatóságra kerülnek. Ki tartotta őket vissza? Vizsgálat indul ennek a tisztázására is. Amikor az aktacsomó megkerült, a miniszter magához kérte Filipescu Richard főügyészt és személye-sen adta át neki a sziguranca nyomozásá-nak eredményét azzal, hogy soronkint vizsgálja ki a dolgot.

És így végre megindult a vizsgálat a kolozsvári nyugdíjvisszaélések ügyében, amely előreláthatólag még csinos szen-zációkkal fog szolgálni.

Hivatkozott beszédében Pella Vespasi-ánra, a hírneves román jogászra, aki min-denben ezt a felfogást vallja. Azonban nem elég az, hogy magát a háborút mi-nősítik közösleges bűncselekménynek.

mert üldözni kell azokat is, akik a há-boru gondolatának csinálnak propa-gandát.

Beszéde végén azt javasolta, hogy a bukaresti kongresszus elnökévé Pompeiu román delegátust, a kamara elnökét vá-lasszák meg, ami meg is történt.

Pompeiu elnök mondotta el ezután üdvözlő beszédét francia nyelven és biz-tosította a konferenciára érkezett dele-gátusokat arról, hogy a román főváros-ban a legmelegebb rokonszenv és érdeklődés közben tehetnek eleget missziójuk-nak.

Ezután a kormány nevében Jorga mi-niszterelnök üdvözölte a konferencia vendégeit. Hangsúlyozta, hogy szükség van a nemzetek testvéri szolidaritására. A népeknek kölcsönösen meg kell ismer-niök egymást, hogy az új nemzetközi konfliktusok borzalmas fantómjától megvédelmezhezzék a világot.

A megnyitás ünnepélyes formáságai után rátértek a napirendre tűzött pontok letárgyalásához. Istrate Micescunak, a hírneves román közjogásznak felszólalása után Paul Löbe német delegátus mondott beszédet. Beszéde óriási hatást keltett az-zal a nyíltsággal és bátorsággal, amellyel a leszerelést és a világválság leküzdésére irányuló nemzetközi szolidaritást sürget-te. Rámutatott arra, hogy a közelgő gaz-dasági összeomlás katasztrófájáért a vi-lágpolitikusok és a közigazdások lesznek felelősek. Szükség van a német-francia vámunióra, amely egységes gazdasági ke-retekben lesz hivatva egyesíteni Európa összes népeit.

Nagy tetszéssel fogadott beszéde után Papanastasiu Alexander görög és Erik Hallin svéd delegátusok szólaltak meg fel.

Az interparlamentáris unió bukaresti konferenciájának ülését ma délután foly-tatják. Nagy feltűnést keltett a delegátu-sok között, hogy a beszédek közlésére a Népszövetség üléstermében bevezetett rendszer szerint minden delegátus aszta-lára fejjhallgatókat szereltek fel és hogy mindenki azt a tolmácsot hallgathatta a berendezés segítségével, amelyik nyelven legjobban megértette a felszólalást. Az el-més berendezés azonban néhány percig működött s akkor annyira elromlott, hogy használatuktól el kellett tekinteni és a tolmácsok csak előzővel közölték a be-szédek fordítását, angol, német és fran-cia nyelven.

Telefon 145

Redoute Mozzó

BRASSÓ

Ma CSÜTÖRTÖKÖN! Középeurópa parádés slágere az

OPERABÁL

Egy nagyszabású német filmuidonság. A film magával sodró cselekménye, az operából megkapó látványosság, főtrükk, szerelemből, dalból és táncból szövődik össze, a ren-dezés a színészi tudás és az elbájos muzsika harmoniájában. Az Operabál főszerep-lője GEORG ALEXANDER, német bonviván, partnere LIANE MAID a bájos és gő-györű hangú német színésznő. A kacagtatás nagy mestere OTTO VALLBURG. Dallamos slágerek közül „In Santa Lucia” dalbetét festi alá a film hatásosan pergő cselekményét.

Előzőleg Micky-Maus. — Elővételek naponla délelőtti 10 órától.

Ne kérjen Aspirint

hanem Aspirin-tablettákat és vigyázzon, hogy valódi csomagot kapjon. Valódi Aspirin-tabletták csak 20 és 2 tabletta csomagokban vannak forgalomban. Minden tabletta látható a valódiságot igazoló Bayer-kereszt.

ASPIRIN-tabletták 20 és 2 darabos eredeti csomagolásban biztosítják a valódiságot

Botrányba fulladt a budapesti törvényhatósági bizottság szerdai közgyűlése

Csik László Wolff-párti városatya összeverekedett három szociálista tanácsaggal

Budapest, október 1.

A budapesti törvényhatósági bizottság szerdán délután rendkívüli közgyűlésre ült össze, hogy a gazdasági válság enyhítésére vonatkozó intézkedéseket megvitassa. Izgalmak között kezdődött a gyűlés és végül is

olyan hatalmas botrányba fulladt, hogy Ripka Ferenc dr. főpolgármesternek a gyűlést fel kellett függesztenie.

Már a gyűlés megnyitása előtt feszült hangulatot eredményezett az a körülmény, hogy a szociáldemokrata tanács-tagok híveit nem engedték fel a karzatokra.

Az izgalom akkor tört ki, amikor Lázár Ferenc tanácsag elterjesztette a keresztény községi párt husz pontból álló javaslatát, amely a válság enyhítésére irányuló rendelkezések tervezetét tartalmazta. Beszédét a szociáldemokrata városatyák állandó közbeszólásokkal igyekeztek megzavarni. Lázár végül is türelmet vesztve kiáltotta a szociáldemokraták felé:

— Amikor szegény emberek sorsáról van szó, legalább akkor ne zavarjanak! — Gazság! — kiáltotta közben hangosan Horváth szociáldemokrata városatya.

Óriási lármát és tumultus támadt, amelyben három szociáldemokrata városatya a Wolff-párt padsorai felé indult, hogy Horváth közbekiáltását kimagyarázza. Csik László Wolff-párti tanácsag azonban félremagyarázta a három szociáldemokrata városatya magatartását és

mikor közelébe érkeztek verekedni kezdett velük.

A pokoli lármában és zürzavarban Peyer jegyzőkönyveket és székeket csapdosott az elnöki emelvényhez.

Ripka főpolgármester a percekig tartó ribillióban felfüggesztette az ülést és a szünetben rendőrszakasz vonult be a gyűlésterembe, de Andréka főkapitányhelyettes utasítására azonnal vissza is vonult. A gyűlést azonban a kínos incidensek miatt nem sikerült folytatni.

Vulkánban egy milliós ház 100 ezer lejért kapható

Alegfeketébb Pokol

Ghermann szociáldemokrata képviselő tragikus képet fest a Zsilvölgyéről

Bukarest, október hó 1.

A lej — különösen újabban — a tekintélyes szilárd- valuták sorában feszít, egy glédában a dollárral, a svájci frankkal, legalább éhínség nem fenyeget, mert hiszen gabonánk van bőven. Szegények vagyunk, de jól élünk, mindenesetre sokkal jobban, mint számos más ország az utóbbi időben.

Ezzel az érveléssel rúkkol elő a kormány, valahányszor azt vetik szemére, hogy semmit sem tesz az egyre növekvő

és mindjobban fenyegető nyomor leküzdésére. Erjük be — mondja — azzal a vigasztalással, hogy nálunk viszonylagosan még mindig jobb a helyzet, mint néhány nagyipari államban, ahol a közeledő tél komoly katasztrófával fenyeget. Miközben pedig a kormány ilyen rózsaszínű szemüvegen át általánosít, az ország legnagyobb ipari vidéke, a Zsilvölgye, olyan látványt nyújt, amely megcáfolja ennek az elefántcsont-toronyból való derűs szemlélődésnek minden megállapítását.

Egy halálraitelt község

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Gherman Eftimie szociáldemokrata képviselővel, aki éppen most tért vissza a fekete gyémánt Zsil-menti siralom-völgyéből, tekintettel az interparlamentáris konferenciára, amelynek alkalmából pártja a nemzetközi szociálista mozgalomnak olyan vezér-egyénségeit látja vendégül, mint a német Löbe, a Reichstag elnöke, Breitscheid, Kurt Rosenfeld, Schröder asszony, a cseh Winter és a bolgár Sakazoff volt miniszterek, hogy csak az ismertebbeket említsük. Gherman képviselő az alábbi megdöbbentő adatokkal ismertette a Zsilvölgye kétségbeejtő és aggasztó helyzetét:

— A pár év előtti 18 ezerből ma már csak alig 6 és fél ezer munkás dolgozik a Zsilvölgyében, de ezeknek nagyrésze is csupán heti négy napot. A husz százalékos bérleszállítás után ez megadta a kegyelemldűfét a szénbányászok amugyis borzasztó életszínvonalának.

— Vulkán? Az utolsó bánya is bezárult itt. Azt hiszem, nem jellemezhetem jobban azt a visszaesést, amit e község szempontjából a kitermelés teljes beszüntetése jelent, mint azzal, hogy

egy olyan ház, amelynek két hónappal ezelőtt még egy millió lej volt az ára, most egy tízedrészeért, pontosan száz-ezer lejért kelt el.

S tulajdonosának így is örülnie kell, hogy tulajdhatott rajta.

Ezt a szépen fejlődő községet halálra

ítélte az az uzsora, amelyet a bányatársaságok a szénnel üznek.

Mesterségesen magas nívón tartják az árat és így emiatt is lehetetlen a termelés eddigi méreteinek a megmaradása. A társaságok persze az örökös kvóta-kérdésen lovagolnak s azt hajtogatják, hogy csak akkor tudnák foglalkoztatni a vidék egész szénbányász-tömegét, ha kétszáz-ezer tonnával többet szállíthatnának a CFR-nek, mint jelenleg. Ez viszont a többi erdélyi barna-szénbánya üzemét bénítaná meg.

— A munkanélküliség itt érthetően rettenetes. A Zsilvölgyében legalább más-félezer olyan bányász van, aki már két esztendője tengődik munka nélkül. A szakszervezeti segítyen kívül semmiféle más támogatásban nem részesültek. Resicán és Aninán is ugyanennyi a munkanélküliek száma. S ezek tényleges munkanélküliek, akiknek nagyrésze olyan nyomorban vergődik, amelyről nehéz fogalmat alkotnia annak, aki nem látta saját szemével.

Megfordultam olyan bányász-családnál ahol a gyerekek a szó szoros értelmében meztelenül kucorognak az ágy alatt, ahonnan ki sem tudnak mozdulni.

— A kormány, amennyiben egyáltalában érdekli a munkanélküliség problémája, csak a regátot veszi tekintetbe. Már pedig az okiráltságának csak egészen vidonsült ipara van, amelynek mun-

kásai még mindig csupán félproletárok, akik féllábbal még a faluban vannak. Ha kiesnek a munkából, van hova visszavonulniok. Ezzel szemben az erdélyi ipari munkásnak már semmi kapcsolata a faluval: a zsilvölgyi bányászok zöme már a társulati házakban született és amikor kiteszik onnan, nincs hová meghúzódnia. Ezért aztán Erdélyben összehasonlíthatatlanul rosszabb a munkásság helyzete, mint a regátban, ahol különben a munkanélküliek tulnyomó többségét szintén az Erdélyből átvándorolt ipari munkás-elem alkotja.

— Igazán nem tudom, mi lesz, ha a kormány az eddigi közönnyel fogja kezelni ezt a kérdést. Öszintén mondom, magam is

csodálom, hogy az a nyomor és elkésredés, amely a Zsilvölgyét most jobban fűti, mint bármikor, még remélni tud. — A munkügyi miniszteriumot nem-

létezőnek kell tekinteni. Cantacuzino miniszter szabadságon van s Argetoianu pénz- és beülgyminiszter helyettesíti, aki valósággal hozzáférhetetlen.

Hiába próbálunk interveniálni, hogy tegyünk valamit, mielőtt nem késő, a miniszteriumban csak tisztviselőket találunk.

Igazán nem tudom, mit fog hozni a tél az elátkozott és magárahagyott Zsilvölgyében...

Eddig tart Gherman képviselő nyilatkozata, aki egyik legalaposabb ismerője a zsilvölgyi állapotoknak.

Hát igen, egyelőre szilárd lejtünk van, gabonánk fölösen, sőt szénünk, fánk és petroleumunk is — úgy általában, az országnak, mint olyannak. De mindebből semmije sincs a zsilvölgyi szénbányász-nak...

(K)

Drámai és állati viszonyok a bukaresti kórházakban

Ha ide belépsz, hagyj fel minden reménnyel! Ahol a betegek elaltatás nélkül operálják s a fertőzőket kiküldik az utcára

Bukarest, október 1.

A bukaresti kórházakban uralkodó állapotokról nem először írunk e lap hasábjain. Olvasóinknak még bizonyára élénk emlékezetében maradt azoknak a bukaresti magyar munkásoknak a megdöbbentően tragikus esete, akiket

még haldokló állapotban sem akartak befogadni a bukaresti kórházba,

mivel nem tudták előre lefizetni az ápolási költségeket.

Az utóbbi időben annyira elmérgesedtek az állapotok a bukaresti kórházakban, hogy már nem tesznek különbséget magyar, vagy nem magyar betegek között, a kórházakat luxusintézménynek deklarálták és a szó szoros értelmében

becsapták a görcsökből fetrengő betegek orra előtt a kórház kapuit.

Ma reggel a Coltea-kórház kapujára kissegeztek egy táblát a következő szöveggel:

Rendelés a betegek részére és betegek felvétele a kórházba csupán reggel fél kilenc óráig.

Ennek az új és felháborító intézkedésnek következményeképpen azok a súlyos láztól gyötört betegek, akik a város tul-só feléből nem tudják a kórház kapuját reggel félkilenc óráig elérni, leroskadhatnak a kórház bejáratának lépcsőire és ott várhatják be a másnapi hajnali órákat.

De talán ennél a felháborító esetenél is megdöbbentőbb az a tény, hogy a Coltea-kórházban minden különösebb értesítés nélkül egyszerűen lezárták a bőrgyógyászati, a szemészeti és a szülészeti osztályt. Ugyancsak lezárták az orr- és gégeosztályt is. Senki sem tud felvilágosítást adni, hogy ezek után mi történik azokkal

a betegekkel, akik ezeket az osztályokat akarják felkeresni?

De az, ami a sebészeti osztályon történik, kétségenkívül országos botrányt fog eredményezni. A kórházban hiány mutatkozik kötésszerekben és ezért az orvosok a kötszerhiányra való tekintettel — nem operálnak. Természetesen ezekért a felháborító állapotokért nem az orvosok, hanem a kórház vezetői felelősek. Információink szerint a Coltea-kórházban egyetlen csöpp kloroform, kokain, vagy morfiom sem található és az altató szerek teljes hiánya miatt

az orvosok, — ha már elkerülhetetlen operációról van szó, melynek elhalasztása a beteg életébe kerülhetne — elaltatás nélkül operálják meg a szerencsétlen beteget.

Néhány nappal ezelőtt Bukarest ezen legnagyobb kórházában a fertőtlenítő szerek teljes hiányára való hivatkozással a fertőző betegek osztályát is lezárták, ami már nemcsak az emberiség legelemibb szabályainak durva arculesapása hanem

brutális merénylet a főváros lakossága ellen, hiszen ezek a betegek most kórházi ápolás hiányában tovább fertőzik a mitsemsejtő bukarestieket.

Ilyen körülmények között a betegeknek természetesen semmi keresnivalójuk sincs ebben a kórházban. De viszont az is igaz, hogy a kórház vezetősége nem is vesz fel ingyen beteget. Ma az a helyzet, hogy egy szegény beteg még a legjobb protekcióval sem tudja felvételni magát a bukaresti kórházakba. Az a beteg, aki nem tudja megfizetni a napi százhusz lej ápolási költséget — az utcán fordulhat fel.

Irunk pedig, — mennyit is? Ha jól emlékszünk 1931-et.

LEG-FINOMABB SZÖVETET

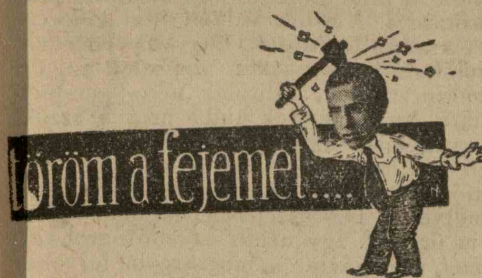
ruha, átmeneti és télikabátok részére, valamint elsőrendű bélésárut mélyen **leszállított árban, legelőnyösebben** vásárolhat!

VESTIS

SZÖVETNAGYARUHAZBAN

BRASSÓ, LEN-SOR 26 SZ.

Hírek

Imni kell róla

Temesvár, október 1.

Szólj igazat és betörök a sajtó és a sajtószabadság fejét. Sőt nemcsak a fejét török be, hanem a szívét is halálra akarják sebezni. Szisztematikus törekvés nyilvánul meg azért, hogy elfojtsák a szabad szót, mely — kellemetlen a kormány elnökének. Bocu Sever megmondta a maga véleményét Jorgáról, a tudósról, a hisztorikusról — ez az igaz szó — és betiltatták a Déli Hirlapot, ezt a temesvári magyar újságot, mely részletes visszhangot adott a volt bánsági tartományfőnök kegyetlenül éles, de sem az alkotmányt, sem az államot, sem a román nemzetet nem bántó támadásának.

Ez a lapbetiltás az alkotmány súlyos sérelmével járó visszaélés volt a hatalommal. Ilyen eljárásra még akkor sincs joga a miniszterelnöknek, ha nem az ő személye forog szóban, hanem annál sokkal komolyabb, mélyebb, becsebb közügy. A lapokat az alkotmány értelmében megnyilatkozásaiért csak bírói uton lehet felelősségre vonni s akkor is csak a törvényben s alkotmányban megszabott keretek között. A sajtószabadságot a törvény bástyázta körül, ahhoz monomániás bosszúból senki emberfiának nyulnia nem szabad, legyen szó akár az Ordineáról, akár a Déli Hirlapról.

A rögtönzött bűnhetés után, melyre nincs méltóság, azt lehetett hinni, hogy mégis csak egy meggondolatlan, szertelen, cazarizmusból történt elgáloppirozás, amit egy huszonnégyórás önludatraébredés és meggondolás siet majd jóténni, de nem.

Jorga annál sokkal önfajább, makacsabb és hatalmában sokkal beképzeltebb és hiubb, semhogy a törvényesség merő tiszteletéből is, melyet a legfőbb kötelesség parancsa diktál a kormányzat legfőbb emberének, a reparáció útjára tért volna. A Déli Hirlap többé egyáltalában nem jelenhetett meg, ellenben megjelent ma helyette, mint Temesvárról jelentő tudósítónk, egy új lap, a Bánsági Hirlap.

Ez a hirtelen metamorfózis egyáltalán nem oldotta meg a sajtószabadság súlyos sérelmét és nem oldotta fel a kormányt annak a bűnnek terhe alól, amit egy lapnak minden törvényes ok nélkül való elliprása jelent. Ezt a ténnyet a Jorgakormányzatnak a parlamenti felelősségrevonás legelső adalékai közé kell sorozni.

Akiknek még van százejesük! A forgalomból kivont százejeseket a brassói Banca Nationala brassói fiókja még október 15-ig beváltja.

GRANICÉSÁROK AGYONLÖTTEK EGY MARHACSEMPÉSZT. Máramaroszigetről jelentik: A máramaroszigeti rendőrség a Tisza partján átlőtt koponyával és szétroncsolt végtagokkal, holttestet talált. Agnoszkálás után kiderült, hogy a tetem azonos Bercioian Cra-cunesti paraszttal, aki köztudomás szerint marhacsempészéssel foglalkozott. Valószínű az a feltevés, hogy a marhacsempész a grancicsárok golyója ölte meg, csempészés közben és a holttestet a Tisza csak most vetette partra.

Marosvásárhelyi hírek. A szinte nap-nap után megismétlődő betörések folytatásaként ma éjszaka egy háromtagú betörőtársaság a munkásbiztosító pénztárt rabolta ki. A betörők a kétemeletes palota ablakán hatoltak be a pénztár helyiségébe, ahol álkulccsal kinyitották az ajtót. A kasszát megfúrták és onnan 180 ezer lej készpénzt vittek el. Innen sietve az állomásra mentek, hogy a Kocsárdra induló 1 órás vonatot elérjék. Mivel azonban az új menetrend miatt a vonatot lekésték, így egy autóban hagyták el a várost. A sofőr bementése alapján megállapították, hogy a betörőtársaság az ezelőtti 5 évvel feltűnt kasszafuró bandával azonos, amelynek tagjai néhány év leforgása alatt harminc kasszát furta meg három vármegyében. A rendőrség erőiesen nyomoz a kasszafurás tettesei után. A szomorú a dologban, hogy a munkásbiztosító pénztár a lopás után beszűntette a táp- és segélypénzek kifizetését. — A marosvásárhelyi tábla ma helybenhagyta Jakab József bűnpörében a két hónapi ítéletet, amit a legény azért kapott a törvényszéken, mert egy tíz éves kislányon erkölcsstelen merényletet követett el.

Jöttem — láttam — győztem — mondja Chevalier legújabb filmslágerében Strauss világsikerű operettjében a „Varázskeringőben” a brassói Modernben.

OLCSÓBB LESZ A TÚZIFA TEHER-TARIFÁJA. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a tűzifa téli szállítási tarifáját leszállítja. A tarifamérséklés mértékét már a legközelebbi napokban megállapítják.

Chevalier világfilmje a „Varázskeringő” Strauss operett elé óriási érdeklődéssel tekint Brassó közönsége. A színpad legnagyobb filmremeke a brassói Modern Mozgóban kerül bemutatásra.

ALARCOS BETÖRŐK EGY KORCS-MÁBAN. Bukarestből jelentik: A Strada Constantin Stoica vendéglős üzletébe ma hajnalban négy álarcos bandita hatolt be és az ott levő Wertheim-kasszából nyolcvanezer lejt vittek el. A korcsmáros 80 éves anyját, aki segítségért akart kiáltani, félig agyonverték a betörők.

EZER LEJ JUTALMAT fizetnek Luxy nevű fiatal farkaskutyám megtalálójának, ötszáz lejt a nyomravezetőnek. Brassó, Strada Ti u. Maiorescu 9.

SIZNEK MÁR A NAGYKÖHÁVASON. A gyorsan beköszöntött tél, mely ideleenn esőt, szelet, hideget produkál, a hegyeket már igazi havasokká varázsolta. — A Nagykőhavas fiatal farkaskutyám megtalálójának, ötszáz lejt a nyomravezetőnek. Brassó, Strada Ti u. Maiorescu 9.

HERRIOT

volt francia miniszterelnök, a leszerelési konferenciát előkészítő bizottság elnöke.

Magyar színészet Brassóban

Nincs már szükség rá, hogy hangzatos előszót írjunk egy magyar színtársulat brassói vendégjátéka elé. Nem szorul bizonyításra, hogy egy társulatot, amely programjával és művészeivel a méltó színvonalon áll, ma is, a súlyos gazdasági viszonyok közepett is, teljes odaadással és áldozatkészséggel kell támogatni.

Magyar nemzetiség, magyar hazafiság, magyar kultúra, magyar összetartás, a színészet szent hivatása nyelbűnk, művelődésünk, eszményeink szolgálatában, kell ezt napjaink egyetlen magyar ember számára is kihangsúlyozni? Ha mi válságban vagyunk, abban van a magyar színészet is, de a magunk törődése nem törnek össze bennünket annyira, hogy a főbbet, az általánosabbat, az ideálist, ami egész mindnyájunkat éllet, táplál, hittel és öntudattal tölt el, még megpróbáltatásaink közt is, fel ne emeljük, aktívá, erőssé, szépségében és hatásában is állandóvá ne tegyük. Sőt éppen a magunk küzködéseit kristályosítják ki azt a kötelességet, a legszentebbet, amit magyar ma teljesíthet, hogy az egyetlen falat kenyert is, amit a megőszelt, robotoló élet még juttat számunkra, megosszunk a hivatás hivatott képviselőivel, mely bennünk a magyar kultúrelék szomjúságát, szebb és méltóbb élet után való vágyódását elégítheti ki.

A bőség és gondtalanság derűs napjaiban nem nemesítő áldozat a magyar színészet segítése; obulusainkért megkapjuk a színpad produkcióiban az ellenértéket. Kellemes üz-

lett viszony a közönség és színház kapcsolata. De ma, amikor minden oldalról ostromoltan megrendült a magyar színészet pozíciója, amikor a holnap már sötét kérdőjelként mered föléje, ma a magyar áldozatkészségnek önmagát legyőznie kell sikra szállnia a magyar színház sorsáért. Ma nem szabad szorult helyzetre hivatkozni; ma azt kell mondani — nem mondani, hanem cselekedni, hogy bár súlyos a sorsom, de nem hagyom a magyar színházat. Mellé állok, támogatom, életem, fenntartom. Az én kényerem elfogyhat, a magyar kultúra kincsének öröke kell tartania.

Ma gyönyörű, ma nagyszerű az áldozat, mert nehéz. De nagyobb is annak az elégtétele, a gyönyöre, ha ma visszük sikerre egy jó magyar színtársulatnak az ügyét. Ha ma vele együtt megmenünk egy csomó érdemes egyszíntest, s ezzel együtt a magyar színészet és kultúra becsületét.

De nincs is nagy áldozatról szó. És nincs is szó ellenérték nélkül való áldozatról. Arról csak, hogy olcsó áron béreljünk helyet a színházban és látogassuk buzgón az előadásokat. Ez pedig még ma is lehetséges, csak jóakarát és a cél felismerése, méltánylása, átérzése szükséges. S szabad-e brassói magyarságunkról feltenni, hogy ez a készség, mely még a gazdasági válság idején is oly fogékony más szórakozások iránt, ép a magyar színészettel szemben ne volna meg?

Béreljünk helyet a színházban és látogassuk szorgalmasan a nyelbűnket, kulturánkat erősítő színelőadásokat!

Tőzsde

1951 október 1.

Zürich (nyitás): Berlin 119 és fél, Amsterdam 205, Newyork 510 és egynegyed, London 19.75, Páris 20.10, Milánó 26, Prága 11.12, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 903, Bukarest 303, Varsó 57.25, Bécs —.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forrscsövek állandóan raktáron.

„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

Vasile Bedițeanu

BRASSÓ

közli tisztelt vevőivel, hogy üzlete és a CHRYSLER autók lerakata átköltözik október 1-én a Kolostor-utca 26. Vasut-utca és Kut-utca sarkán lévő benzinkútjába (a Schiel gyárral szemben) ahol ez alkalommal leszállítja a petroliumtermékek árát, még pedig literenként
Benzin Lei 9.50
Petroleum „ 4.—re

Szántó pensió,

Brassó, Curmatura (Cenkallja) 2. Telefon 591.

Elegánsan berendezett szobák kiadók.

Teljes pensio Lei 4000-tól kezdve.

Házhoz szállít elsőrangú ebédmenük L. 40

Diétás ebédmenük „ 55

Cukorbeteg részére „ 65

BILLES & Co.

UTÓDA

KÖZPONT:

Nagyszeben

Strada Regele Ferdinand 18. sz.

FIÓK:

Brassó

Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 7. sz.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy raktárainon levő összes női és férfi télikabátszöveket, kamgar-nokat, cashákat, gyapju pouplinokat, pi-jamákat, gyapjulakarókat, hozzávalókat, mélyen leszállított árakban kiárusítom.

Raktárain véteikényszer nélkül megtekinthetők!

Leszállított árak! Szolid kiszolgálás!

— **Makacs székrekedés,** vastagbélkatarus, gyomorhaj, puffadás, vértörődés, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz ingerlékeny belüi betegnek is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **MAGYAR SZINELŐADÁS PLOESTI-BEN.** Bukarestből jelentik: Október hó 18-án az 54 tagból álló bukaresti magyar műkedvelő gárda **Ladányi Zoltán** vezetésével Ploestbe rándul át, ahol a „**Tul a nagy Krivánon**” című operettet fogják bemutatni. A főszerepekben **B. Szilágyi Bella**, **R. Gulácsy Pálné**, **Kujele Vilma**, **Ladányi Zoltán**, **P. Perényi Jenő**, **F. Füzesi Ferenc**, **Ferenczy Sámuel**, **Mandula Béla**, **Dieners Bandi** és **Janó Ferenc** lépnek fel. Az előadásra, mely a kitűnő bukaresti műkedvelők első próbálkozása Ploestben, a társulat teljes műszaki személyzettel és husztagu zenekarral utazik le.

KI AKAR 50 ÉZER DOLLART KERESNI?

Ez az **ur Doherty**, amerikai olajmágnás, aki 50 ezer dollár jutalmat tűzött ki annak az ötletnek jutalmazására, amely az általános munkanélküliségen lényegesen enyhíteni tudna.

— **Egy fekete-fehér szerelem fekete vége.** Párisból jelentik: Érdekessé merénylet történt Párisban, amelynek egy magyar riporter-kisasszony és egy néger tréner a szereplői. **Hermann Klára** újságíró 50 évvel ezelőtt került ki Párisba, ahol megismerkedett és szorosabb barátságra lépett **Winkfield** nevű fekete trénerrel. **Winkfield** az utóbbi időben tetemes összeget vesztett a lóversenyen s lehangoltságában barátjától is elhidegült. A cserbenhagyott leány elkeseredésében revolverrel a négerre lőtt, de a golyó céltévesztve csupán a tréner könyökét rongosította szét.

★ **GYERGYÓSZENTMIKLÓSI ELŐFIZETŐINK** szíves tudomására hozzuk, hogy az előfizetési példányok kezelésével, valamint az előfizetési díjak beszedésével ifj. **Török Tamás** urat bíztuk meg, (lakik: Vörösmartyu-utca 15), mindenemű felvilágosításért vagy reklamációval nevezetthez is lehet fordulni.

— **Megszűntetik a csikszentmártoni járásbírságot?** Csikszeredai tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt olyan hírek terjedtek el Csikmegyében, hogy az igazságügyminisztérium a költségvetési tételek csökkentése miatt megszünteti a csikszentmártoni járásbírságot. A csikszentmártoni járás az impériumváltozás után évekig maradt járásbírság nélkül. Amikor mégis visszaállították, fenntartására óriási áldozatokat kellett hozni, úgy, hogy mostanában a leépítésről elterjedt hírek nem is látszottak valószínűleneknek. **Willer József dr.** kamarai képviselő azonban az igazságügyminisztériumtól azt a felvilágosítást kapta, hogy egyelőre szó sincs a csikszentmártoni járásbírság megszüntetéséről. Ennek ellenére is tartják magukat a leépítésről szóló hírek, komoly aggodalmakat váltva ki Csikvármegye legnagyobb járásából, amely esetleg megint csak bírság nélkül marad.

— **Gyanus lelet a sínek mellett.** Grázból jelentik: Gráz közelében, a rottenmanni vasútvonal mellett husz, robbanásra kész bombára bukkantak. Az ekrazittal töltött és gyújtószinórral ellátott bombák, külsejüket illetőleg ropant emlékeztetnek azokra a pokolgépekre, amelyekkel a jüteborgi és biatorbágyi véres merényleteket elköveték. A bombák titokzatosságát fokozta az a körülmény is, hogy levágtott fenyőtörzsek alá voltak rejtve. Amikor a szakértők a veszélyes leletet behatóbban szemügyre vették, megállapították, hogy a vasesővek már körülbelül egy éve hevernek ott, amit az a tény is bizonyít, hogy a bennük felhalmozott ekrazitot teljesen szétmállott állapotban találták meg. Tanuvallomások szerint, többen látták a vasesőveket a pályatest mellett heverni, de nem tulajdonítottak neki semmi különösebb jelentőséget. A nyomozóbizottságnak az a gyanuja, hogy az ekrazitot a közeli bányákból loptatták s orvhalászati célokra akarták felhasználni.

Magyar színház nyílik Bukarestben

Kitűnő hivatásos színészek és lelkes műkedvelők közös munkával igyekeznek a magyar szónak talajt teremteni a román fővárosban

Bukarest, október 1.

Tavaly ugyan csufosan megbukott, de a mag már el van vetve s így nincs mit rajta csudálkozni, hogy az idén ismét magyar színházat csinálnak Bukarestben.

Bukarest, ámbár Budapest után a legnagyobb magyar városnak szokás nevezni, semmiesetre sem tud eltartani egy magyar társulatot. A múlt év tapasztalatai megmutatták, hogy egy szabványos színházi vállalkozás csakis csőddel végződhetik itt. Nem lehet csodálkozni azon, hogy az új bukaresti magyar színház, hivatalos nevén **Bukaresti Magyar Népszínház**, egészen újszerű próbálkozás lesz: néhány elsőrangú hivatásos színészről és színészen, valamint a girl-csoporton kívül, tagjai műkedvelők lesznek. Olyan műkedvelők, akiknek a magyar szó Bukarestben nem konyer, hanem csak kötelességteljesítést és áldozatot jelent.

Tulságos hátrányt a hivatásos és műkedvelő színészeknek ez a vegyülése nem fog jelenteni, miután a fontosabb szerepekre az igazgatóság amúgy is kiváló erőket szerződött, — ellenben a bukaresti magyar színház anyagi problémája valószínűleg megoldódik ezzel a próbálkozással. Az új színház ugyanis a fővárosi lehetőségekhez képest, hetenkint csupán három, legfeljebb négy előadást fog tartani, (csütörtökön és szombaton egyet-egyet, vasárnap kettőt), szemben a többi társulattal nyolc-kilenc előadással. Ily korlátozott játéklehetőség mellett a társulat természetesen csak liliputi-költségvetéssel maradhat fent. A mű-

kedvelők lelkes és nemes próbálkozása ezt a büdzsé-kérdést áthidalná.

Jelentősen emeli az új, most alakulóban levő társulat esélyeit az is, hogy a bukaresti magyar iparosság körében mozgalom indult meg a színház segítése érdekében. Már sok ajánlat érkezett, hogy a színház kelléktárát a szakiparosok ingyen anyaggal és munkával egészítsék ki. S életlehetőségnek számítjuk azt is, hogy a próbálkozás irányítója nem aktív színigazgató, hanem laikus, **Ladányi Zoltán**, aki a bukaresti magyar kulturmozgalmakban már eddig is vezetőszerepet játszott s különösen a dalkör megteremtésével, valamint a műkedvelő előadások meghonosításával, érdemes és lelkes munkát végzett. Az a tény, hogy a színház vezetéséből a hivatásos igazgató-rókká kikapcsolódnak, reményt nyújt arra, hogy az új vállalkozás nemcsak rejtőlefelezési-kísérlet lesz, hanem a magyar Thália térhódításának egy állomása, — s esetleg ez állomáson ezután a vasutasok sem fognak éhenhalni.

Egyébként az alakuló társulat vezetősége ezúton is arra kéri fel az állástalan színészeket, hogy ajánlataikat küldjék be **Ladányi Zoltán**, **Bucuresti, Strada Belvedere 10. cím.** re.

Megemlítjük még, hogy a bukaresti magyar színház működését kiterjeszti az egész ókirályság területére. Az eddigi tervek szerint a társulat havonta egyszer vendégszerepeltet fog **Galacon**, **Ploestben** és **Brailában**, rikáiban pedig a többi magyarok lakta regáti városokban is.

— **Robbanások Spanyolországban és Amerikában.** Madridból jelentik: A spanyolországi közüzemek ellen, a hírek szerint újabb merényletet követtek el tegnap. A sevillai telefonközpontban hatalmas detonációval egy bomba robbant fel, amely több alkalmazottat sebesített meg s a berendezést is szétrombolta. A sztrájkolóknak egyébként Spanyolország különböző részein rendeztek újabb zavargásokat, amelyeknek egy halottja és rengeteg sebesültje van. — Az észak-amerikai Denverben hat bomba robbant fel rövid egymásutánban. Az egyik bomba, amely egy templom épületében robbant, hatalmas kárt okozott. A lakosságot a tömeges bombarobbanások annyira megfélemlítették, hogy több ezer ember a szabadban töltötte az éjszakát.

— **Klimatikus gyógyhelynek minősítették a Gyilkos-tó vidékét.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: A gyergyószentmiklósi városi interimár bizottság legutolsó ülésén letárgyalták azt a 34 pontból álló szabályrendeletet, amely Erdély világhírű természeti csodáját, a Gyilkos-tót és vidékét klimatikus gyógyhelynek minősíti. A szabályrendelet szerint a Gyilkos-tó ügyeinek intézésére 13 tagból álló bizottság alakul, amely idegenforgalmi irodát állít fel, hogy a Gyilkos-tó látogatóinak kényelmét minden rendelkezésre álló eszközzel szolgálja. A bizottság feladata lesz benn az országban és a külföldön is élénk propagandával felhívni a turisták figyelmét a Gyilkos-tó páratlanul álló természeti szépségeire. Minden remény megvan tehát arra, hogy a Gyilkos-tó vidéke bevonul a leglátogatottabb erdélyi üdülőhelyek sorába, amit már régóta megérdemelt volna.

— **Liberális gyűlések Balázsfalván.** Balázsfalvai tudósítónk jelenti: Rövid egymásutánban két politikai nagygyűlés is lezajlott a napokban Balázsfalván. Az első **Bratianu György** hívei tartották. Gyűlésükön az ifjú **Bratianu** nagy beszédet mondott ígérve benne a következőket: Ha pártja kormányra kerül, a tolvajokat becukátja, az adósságokat 30 évre amortizálja, esetleg teljesen elengedi, a vásári illetékeket eltörli, a buza árát stabilizálja, s azt teszi a többi áruk értékmérőjévé. — A régi liberális párt gyűlésén **Duca** mondotta el pártja programját. Nagyjabán ugyanazt ígérte, mint az ifjú liberálisok vezére. Beszélte az autonómista törekvésekről s hallgatóival megfogadtatta, hogy meg fogják védeni az ország egységét, viszont Erdélyt erdélyiekkel fogja kormányoztatni. — A kisebbségekről egyik gyűlésen sem volt szó, a kisebbségeknek egyik liberális vezér sem ígért semmit. Szolgáljon vigasztalásul, hogy legalább nem csalódhatunk nagyhangu frázisaikban.

— **Temesváron elfogtak egy cigarettacsempészt 20.000 bolgár cigarettával.** Tudósítónk jelenti: Ma éjszaka az egyik temesvári detektívnek felkeltette a figyelmét egy ember, aki koffert cipelt magával. Felszólította igazolásra, de amíg az igazolványokat vizsgálta, a gyanús ember megszökött. Üldözőbe vette és egy rendőr segítségével el is fogta. Kiderült, hogy az elfogott ember **Tóth Gyula** temesvári lakos, aki cigarettacsempészéssel foglalkozik. Letartóztatásakor 20.000 bolgár cigarettát találtak a kofferjában. **Tóth Gyulát** átadták az ügyészségnek.

— **Harmine évvel ezelőtt kifizetett adóért árvereznek** Csikmegyében. Csikszeredai tudósítónk jelenti: A csikmegyei pénzügyi hatóságok új forrást találtak az államkincstár bevételeinek gyarapítására. Kiástak valami régi könyvet s megállapították, hogy 25—30 évvel ezelőtről is még sokan tartoznak az államkincstárnak, állítólag toke-kamatadalmiatt. Az érdekeltek hiába magyarázzák, hogy kötelezettségeiknek még annak idején pontosan eleget tettek. A pénzügyi hatóságok követelik a 30 éves nyugtákat, amelyeket természetesen ma már senki sem őrizget. Így aztán az adóvégrehajtó ismét végigjárja a megsarcolt falvakat és 30 évvel ezelőtt már kifizetett és rég elfelejtett adósságok fejében viszik a lefogalható holmikat. A prés, amely 30 évre visszamenőleg présel.

— **Balesettel kezdődött a román legionáriusok temesvári kongresszusa.** Tudósítónk jelenti: Ma, csütörtökön délelőtt kezdődött meg Temesváron, a Capitolmoziban a volt román legionáriusok kongresszusa, amelyre a régi cseh, szerb és lengyel légiók is elküldötték képviselőiket. A gyűlés kezdetén óriási izgalmat okozó baleset történt. **Dávid György dr.** ügyvéd, aki a megnyitó beszédet mondotta, a színpadon nagyon előre ment és véletlenül bezuhan a több méter mélységű zenekarb. Szerencsére a zenekar nyilását vászonburkolattal látták el s emiatt az esés ereje csökkent. **Dávid dr.** könnyebb zúzódásokat szenvedett. Az incidens által okozott izgalom elcsendesedése után, a volt legionáriusok gyűlése simán folyt tovább.

Sport

↑ **SCHMELLING EGYELŐRE NEM BOKSZOL EURÓPÁBAN.** Párisból írják. **Schmelling Max**, a nehézsúlyú ökölvívás világbajnoka, két heti tartózkodásra a francia fővárosba érkezett. A sportkörök meleg fogadtatást rendeztek a német világbajnoknak, aki menedzsere társaságában ünnepléti magát. Természetesen **Schmelling** az interjúk keretében a világbajnok, hogy legközelebb jövő év februárjában fog mérkőzni **Miamiban**, vagy **Los Angelesben** **Mickey Walker** ellen. Juniusból pedig a **Carnera-Sharkey** boxmeccs győztesével mér össze az erejét.

— Európában egyelőre nem lesz mérkőzése a német óriásnak. Ugyátszik, hogy az itteni lerongyolódott gazdasági viszonyok nem engedik meg azt a fényűzést, hogy százezer dollár körüli jövedelmet biztosítsanak a háromnegyedórás küzdelemért. **Schmelling** pedig alább nem adja. A menedzserek ezért nem sikerült mérkőzést lekötnie Európában. Szegény **Schmelling**... Kénytelen Amerikába utazni, hogy biztosítsa a megélhetését.

↑ **LÉTREJÖN A FRANCIA-ROMÁN FOOTBALLMECCS.** Bukarestből jelentik: A labdarúgó szövetség megkeresésére megjöött a franciák válasza, melyben hajlandóknak nyilatkoztak egy francia-román nemzeti válogatott footballmeccs leköltetésére.

Az elvi megállapodás mellé csatlakozik a francia sportszövetség azon kikötése is, hogy a változó valutáris viszonyokra való tekintettel a szerződés anyagi feltételeinek bázisul ne a dollár, hanem a francia frank szerepeljen. A mérkőzésre természetesen csak a jövő év folyamán kerülhet sor.

↑ **ROMANIA IS LÉTESÍT „CSIKÓ”-VA LOGATOTTAT.** Bukarestből írják: Sportkörökben felvetődött az eszme, hogy az olasz „kadett” és a magyar „csikó”-válogatott footballcsapatok mintájára ugyancsak megszervezzék a második garnitúrú román válogatott együttest. Ebben a B. csapatban szóhoz jutnának a fiatal erők, akiknek ambícióját a maximálisra lehetne fokozni azáltal, hogy országos válogatott keretben szerepelnének. Egyben kedvező alkalom is adódna arra, hogy a footballszövetség jövő évre tervezett gazdag programját még színesebbé tegyék.

Beavatottak szerint a román B. válogatott csapat a tavasszal feltétlenül létrejön.

↑ **VASÁRNAP BUKARESTBEN JÁTSZIK A BRASSÓI IAR CSAPATA.** Az IAR jóképességű együttese vasárnap mutatkozik be a főváros közönségének. Ellenfele az **Unirea Tricolor** lesz. A repülőgyáriak komplett összeállításban játszanak. — Itt említjük meg, hogy **Bodola** leigazolása most már végleg elintéztet nyert és bajnoki mérkőzéseken is szerepelhet az IAR színeiben. Az IAR ezzel az új akvizícióval lényegesen megerősödött és most már a brassói bajnokság komoly aspiránsa.

↑ **ZAVAROK A HERBAY KUPÁBAN.** Temesvárról jelentik: A Herbay-kupáért folyó mérkőzésekben tudvalevőleg Temesvár, Arad és Nagyvárad vezető egyesületei vesznek részt. A sima lebonyolítást most veszély fenyegeti, amennyiben a NAC, Törökvis és **Crisana** egyesületek bejelentették, hogy nem vesznek részt a további mérkőzéseken. — A három egyesület elhatározása arra vezethető vissza, hogy a sorsolásokkal elégedetlenek.

Átvetttem

ASCHER TESTVÉREK

végkiárusításából

megmaradt árukat és azokat saját dusan felszerelt raktárral kiegészítve továbbra is

hatalatlan olcsó áron

kiárusítom.

August Gross

divatárufáza, Brassó, Kapu-u. 6

(Szemben az Ascher Testvérek volt helyiségével)

Kötelező heti ingyen-fürdőt kapnak a parasztok

MÜVELT ÖN ÉS FIATAL?

MIÉRT NEM GYÁRT CIPŐT S RUHAT A KIRÁLY STRÁZSÁSAINÁL?

Megalakult: „A Művelt Fiatalság Energiáját Kifhasználó Intézmény”

Bukarest, október 1.

A fővezér százötven centiméter magas, akkora, mint egy második gimnázista, a tavasszal lesz huszonkét éves és — hatvanezer ember hallgat a parancsszavára. Taslaoanu, a „Király Strázsásai” nevű titkos egyesület elnöke negydmillió példányban kiáltványt bocsátott ki az országhoz és...

...hatvanezer lejembe került a negyedmillió példány, pont annyiba, ahány tagja van ma „Király Strázsásai” egyesületnek. Aki ezt a kiáltványt elolvassa, az kétségtelenül belép hozzánk és így egy-két hét múlva nemcsak az országban, de talán egész Európában az én egyesületem lesz a legerősebb, a legtöbb taggal rendelkező szervezet.

A huszonkét éves vezér mögött már piros politikai mult van, a neve Vujda belügyministersége alatt szinte naponta foglalkoztatta a sajtó hasábjait. Ő mondja ezeket. Más ilyenkorban lévő fiatalember még nem hagyt el az iskolapadokat és ez az alacsony, majdnem gyerekeknek látszó legény „hatvanezer” tagról a „egyesületem”-ről beszél. A negyedmillió példányban megjelent manifestum egy példányával bennünket is megajándékozott, abból közöljük az alábbi részleteket:

...az ország javának előmozdítása céljából alakítottam a „Király Strázsásai” egyesületet, melynek aránylag rövid időn belül hatvanezerre növekedett a taglétszáma. Aki kötelezően a taglétszám palodiságában, az feljőhet a Király Strázsásainak központjába és ott a regiszterekből meggyőződhetik az

intézmény tagjainak egyetlen kötelességük van, hogy szorgalmasan látogassák egy teljes esztendőn keresztül a számukra rendezendő kurzusokat. Egy év után az intézmény hallgatói diplomát kapnak...

— Bizony, nehéz időket élünk! — sóhajtott el a huszonkét éves vezér a manifestumában. — Éppen ezért elhatároztuk, hogy tagjainknak a mai rossz

A VEZÉR

igazságról. Sokan voltak, akik gyaláztak bennünket, de mi nem törődünk ezzel — mi lassan, csendesen megszerveztünk és nem törődünk semmit a félénk hulló rágalmakkal...

Ingyen-fürdő

A manifestum ezután felsorolja, hogy milyen előnyökben részesülnek a „Király Strázsásai” tagjai:

„Minden községben kaptunk egy telket. Az egyesületünk e telken felőljára építeni fiók-székházát. Ingyen kosztot és lakást kapnak itt egyesületünk átutazó tagjai, az épületben színház és mozit rendezünk be. Ha a fiók-székházunk falu helyen van, akkor

kötelezni fogjuk a lakosságot, hogy tekintet nélkül ingyen fürdőt vegyenek nálunk.

Egyelőre még nem ígérjük biztosan, hogy ezek a fiók-székházak mikorra készülnek el, csupán annyit állítunk, hogy jövőre

— tehát az 1932-és esztendőben mindent megvalósítunk az alapkövetéssel kapcsolatos ünnepségeket.

„Ezenkívül tagjaink számára egy egészen új szervezetet hívtunk életre, a címe:

A Művelt Fiatalság Energiáját Kifhasználó Intézménye.

Ez az intézmény magához fogadja az elszegényedett diákokat, akik kezük munkájával akarják kényerüket megkeresni és teljesen ingyen kapnak tőlünk: lakást, élelmezést, fűtést, mosást, egy teljes ruhát, két háziköpenyt, egy sapkát, egy pár cipőt, egy felöltőt és napi husz lej zsebpénzt. Az energia-kifhasználó intéz-

mény tagjainak egyetlen kötelességük van, hogy szorgalmasan látogassák egy teljes esztendőn keresztül a számukra rendezendő kurzusokat. Egy év után az intézmény hallgatói diplomát kapnak...

— Bizony, nehéz időket élünk! — sóhajtott el a huszonkét éves vezér a manifestumában. — Éppen ezért elhatároztuk, hogy tagjainknak a mai rossz

Programm nélkül

Hogy mi ennek a különös intézménynek a célja, erről kissé homályos választ kapunk Taslaoanu manifestumában. Ilyeneket olvashatunk:

— Sajnos, az országban vannak olyanok is, akik nem őszinte meggyőződésből monarchista érzelműek, akik csak a bajonettek és börtönöktől félve vallják magukat annak. Ezek a mi legfélelmetesebb ellenségeink, ezek ellen küzdünk, hogy megsemmisítsük őket. Nem erőszakkal, nem bajonettek segítségével akarjuk legyőzni őket, hanem a mi saját jellembe- li erőnkkel és hitünk által. Mert hisz jól tudjuk, hogy, aki kardot emel — kard által fog meghalni...

napokban segítségükre kell eiecsünk és így elhatároztuk, hogy tagjaink számára 2500 lejért egy teljes rend ruhát csinálunk. Nem egyenruhába akarjuk öltöztetni a tagjainkat, hanem mindenki olyan szövetet választ, amely a legjobban megfelel izlésének.

Egyelőre negyvenezer tagunk felöltöztetésére gondolunk és a szükséges szövetmennyiség felett már rendelkezünk is.

Cipőt is akarunk szerezni ingyen — sajnos — nem tudjuk ezt a szükséges ruházati felszerelést adni, de az ár oly olcsó lesz, hogy még a legszegényebb is meg tudja fizetni. Egy pár cipőért csupán 375 lej kériünk. A cipők válogatott bőrből és kiváló talp-anyagból készülnek. Felállítottunk tagjaink részére egy vendéglőt, ahol havi kilencszáz lejért bőséges kosztot adunk. Több mint husz vagon liszt, hüvelyes fekszik már a raktárunkban. Ily módon gondoskodunk azokról a tagjainkról, akik saját háztartással nem rendelkeznek.

Hasonlóan homályos, de annál több hazafias pátoztól lángoló mondatot bőven találunk ebben a nem mindennapi manifestumban.

De hiába olvassuk el akárhányszor is a fiatal fővezér negyedmillió példányban kinyomtatott és hatvanezer lej költséggel elkészített manifestumát, még mindig nem tudjuk, hogy hol van az ellenség, mely ellen fel kell vonultatni a Király Strázsásai gárdáját? Miért, milyen célból öltözteti, ruházza, élelmezi a fiatal fővezér a hatvanezer emberét?

Miért?
Ki tud erre válaszolni?
f. a.

Devizaszigorítás Olaszországban és Csehszlovákiában

Bezárta az egyik nagy csehszlovák bank

Budapest, október hó 1.

Ideérkezett táviratok jelentik, hogy az olasz kormány deviza-korlátozó rendeletet adott ki.

Eszerint az összes olasz pénzintézetek felett a Banca d' Italiana fogja az ellenőrzést gyakorolni. A deviza- és valutahiteleket a minimumra kell redukálni, a határidőzlet kötését teljesen megtiltották.

Ugyancsak tilos külföldi tőzsdéken értékpapírokat vásárolni és ezért valutát adni. Hasonlóképpen megtiltották a devizafedezeti csekkek kiszolgáltatását. Az

intézkedések következtében a lira árfolyama javult.

Prágából jelentik, hogy egész Csehszlovákia területén megszigorították a devizakereskedelmet. Az összes cseh alattvalók kötelesek a külföldi számlákon levő devizákat bejelenteni.

Az országosan ismert Deutsche Volksbank für Böhmen, amelynek központja Leitmeritzben van, bezárta főintézetét és fiókjait, mert súlyos fizetési nehézségek közé jutott. Passzívái 115 millió csehszlovák rúgnak.

VECSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

A fiuk pedig fegyver nélkül, de zárt sorokban, a nótaszóra ütemesen lépkedtek és a békét éltették folyton. A tisztiskola növendékei voltak, a halál kísértet aratása, akik csak olvasmányokból ismerik a háborút, de bensőjükben irtóznak tőle és most megszállotta őket a forradalmi mámor. Ha a harctérre már nem mennek ki, legalább ezzel az egy vakmerő tettel akarnak pontot tenni katonai karrierjükre.

Talán nincsenek is tudatában, hogy ők most forradalmat csinálnak, talán nem is sejtik, hogy veszedelemnek rohannak szembe. Csak a békét kívánják, csak azt hangoztatják, forradalomról szó sincs, folyton csak a békét éltetik, amíg a színház sarkáig nem jutnak el. Ott egy köpcös, éles tekintetű, hajlott orru, polgári ruhás férfi áll, széleskarimájú kalapja a fiuk felé lendíti és amikor a menet eléje ér, harsány hangon közibök kiált

— Éljen a forradalom!

A menet egy pillanatra megtorpan. Az előhaladó zászlós, egy nagyon gazdag fatereskedő dinasztianak a sarja, bizalmatlanul néz a forradalmárra, hogy mit avatkozik be az ő dolgukba. Ők nem forradalmat, ők békét akarnak. A forradalom harccal, véres csetepatékkal jár, ők ezt már tudják az iskolából, olvasták a francia forradalom történetéből. Hogy elnyomja a Lassale-kalapos ember destruktív befolyását, harsányan kiáltja el újból:

— Éljen a béke! Éljen a magyar nemzet!

— Éljen a forradalom! Éljen a magyar nemzeti köztársaság!! — süvít vissza a Lassale-kalapos!

A fiuk most már rádöbbennek, hogy

mi történik itt, hogy ők bizony akaratlanul és öntudatlanul forradalmi megmozdulásnak lettek a pionirjai. Aki még nagyon hatalmában tartott a drill, bizony megszeppentek, és nagyon némára vált a szájuk, de a menetből már nem váltak ki, ott tartotta őket a becsület. Voltak olyanok is, akiket a mámoros hangulat már annyira megejtett, hogy a Lassale-kalapos jelszava termékeny talajra talált bennük és bizony a menetből is felemelkedett egy-egy tétova visszhang:

— Éljen a forradalom!

De a köztársaság? Ők felesküdtek a királynak — és a király még most is a legfőbb hadur. Még most is a magyar szent korona ragyog a fején, amelynek fénye kilenc évszázadon át betöltötte a magyar történelmet.

Inkább a békét éltették tovább, míg a honvédszoborig értek. Itt körbeállták a szobrot és levett spkával elénekelték a himnusz.

A kaszárnyában nagyon ideges volt a hangulat és igen nagy a sürgés-forgás. Egész nap készültségben kell lenni, ez volt a parancs. Von Puckendorf sűrűn folytatott telefonbeszélgetést a hadtestparancsnoksággal. Erélyes és határozott rendelkezést várt és szótlanul, idegesen, ajkait harapdálva kellett megérnie, hogy ez a rendelkezés egyre később. Egy tisztizsakas elegendő volna a kölykök forradalmának vérbefojtására. Hát eltűrhető az, hogy a tisztiskola növendékei otthagyják az iskolát, felvonulást rendezzenek a város főutcáján és forradalmi jelszavakat dobjanak a tömegbe? Hiszen akkor itt minden a feje tetején áll, az egész világ megváltozott. Minden,

12

amit szentnek, megbecsülendőnek, értékesnek tartott, összedőlt most benne.

Még egyszer fáradtan kezébe vette a kagylót.

Az inspekciós telefonistától magát a hadtestparancsnokot kérte.

— Kegyelmes uram, ha ezt a menetet azonnal szíjjel nem zavarjuk, ha közibe nem lövete, este már nem vagyunk urai a helyzetnek és nem vagyunk urai a legénységnek sem.

A hadtestparancsnok idegesen válaszolt:

— Teljesen tisztában vagyok a helyzettel és jelentést tettem a miniszteriumnak is. Onnan azonban azt a parancsot kaptam, hogy ne merjünk fegyvert használni...

— Akkor én... akkor én... kegyelmes uram... a saját felelősségemre

Goromba szó csattant vissza és most már tudta, hogy mi következik. Negyed óra múlva itt lesz a kegyelmes ur ordnása és ő átadhatja a kaszárnyaparancsnokságot, mehet a szépen megérdemelt penzióba, megkezdheti azt az életet, amelyből lelkeben mindig annyira irtózott.

Pista lépett be hozzá. Von Puckendorf előtt konyakos üveg állott, amelyből

épen jókorát hörpintett.

— Derék gyerek voltál, fiacskám, — szólott Puckendorf meleg hangon Pistához — derék gyerek voltál és ha mindenki ilyen stramm katona lenne, akkor ez nem történt volna meg.

Cigarettával kínálta meg Pistát. Aztán az ablakhoz lépett. A kaszárnya előtt a hadtestparancsnokság autója állott meg és Probst őrnagy szállott ki belőle.

Puckendorf mosolyogva hajolt vissza Pista felé.

— Fiacskám, hagyj egy pillanatra magamra. Egy kis diszkrét elintéznivalóm van.

Néhány lépést tett Pista a folyosón, amikor éles döbbenés zaja töltötte be az épületet. Probst őrnaggyal egyszerre ért Puckendorf szobája elé. Probst felrántotta az ajtót, Puckendorf felsőteste elnyult az asztalon, jobbkeze a földre lógott és revolver füstlőgött benne. A hamutálca még égett a cigarettá.

Probst őrnagy feszesen tisztelgett az ajtóban.

— Er war ein wirklicher Soldat!...

Uj előfizetők a lapjuk beindításáig megjelenő folytatásokat díjtalanul megkapják.

Telefon 518	„Modern Mózgó”	BRASSÓ.
Német tárgy hangos filmujdonosság!	Következik:	Következik:
Ma csütörtökön	CHEVALIER	világláger
A legjobb színészekkel	Varázskeringő	STRAUSS-operettje.
»U72« tenger- alattjáró		
Izgalmas és érdekfeszítő.		
MAGYAR FELIRAT		
Pénteken d. u. 3-5-ig	Matiné 10-15 lej	Hangos világláger
Marokkó		MARLENE DIETRICH-el

OKTÓBER 3.

Ifjuság

A csodálatos autó

Béla kapott egy autót. Az autó akkora volt, mint egy félcipő, de azért volt motorja, amit meg lehetett tölteni benzinnel s így nagyszerűen lehetett vele játszani s Béla nővérének, Ilonkának összes babáit körülautóztatta a szobában.

Egy éjszaka arra ébred Béla, hogy valami rázza a karját. Dörzsöli Béla a szemét, hogy ki költögeti, hát látja, hogy Mahadi herceg áll az ágya mellett, az Ilonka hindu babája.

— Kérem, lovag, — kérte a hercegnő Bélát — legyen szives, vigyen el az autóján hazámba, Indiába, mert már esztendeje, hogy nem voltam otthon. És Béla most már tudta, miért látta a hindu babahercegnőt mindig szomorúnak. A honvágy gyötörte.

— Elvinném szívesen, hercegnő, — felelte udvariasan —, de az én kis játékautóm legfeljebb tizszer tudja körülkörülni a szobát, ha közben nem ütközik szék- vagy asztallába.

— Ne gondolja, — felelte a hercegnő — a maga autója csodaautó s meglátja, ha beleülünk, hipp-hopp, már Indiában is leszünk.

— Ha igaz, amit mond —, felelte Béla, — pedig amit egy ilyen kedves, előkelő hercegnő mond, csakis igaz lehet, szívesen elviszem Indiába, csak addig várjon, míg felöltözöm.

— Hiszen fel van öltözve, csak keljen fel, — mondta a hercegnő.

Kibújt Béla a paplan alól s csodálkozva látta, hogy csakugyan fel van öltözve s még autós sapkája is van.

— Ha parancsolja, hercegnő, indulhatunk.

Az autó ott állott utra készen a szobában s Béla már nem is csodálkozott, hogy igazi nagy autótól van.

A hercegnő a hátsó ülésre ült, Béla pedig a kormány mellé, túlkölt s a következő percben már robogott is velük az autó az ablakon keresztül az éjszakába. Az ablakhoz pedig lehajolt a fejét s azon robogott tovább az autó az ég magasságában. Sebesebben vitte őket a szél, mint a szél, gyanánt suhantak el az éjszakában alvó országok és tengerek felett. Nem sokára egy csodálatos ország jelent meg előttük. A nap sugárzó fényében fürdött az egész ország, égig értek benne a hegylancok, másutt roppant terebélyű fákkal nőtt őserdők borultak, a folyók mellett sűrű, vadon bozótok, mocsarak s a fényes városokban csodálatos szépségű épületek kupolái ragyogtak.

— Merre, hercegnő? — kérdezte Béla, mikor az ország határára értek s elfogyott alóluk a fejük.

— Ott jobbra, azon a gyönyörű erdei tisztáson, látszik egy palota.

— A legszebb mind közt, — szólott közbe Béla.

— Az az én szüleim királyi palotája, — magyarázta a hercegnő.

Fordított egyet Béla a kormányon s már oda is ért az autó a palota szinarany kapujához.

Turbános hindu alabárdosok őrizték a kaput s mikor meglátták, hogy Mahadi hercegnő száll ki az autóból, hódolattal hajtották alabárdjukat lábaihoz s kitárták előtte a kaput. Gyönyörű lószta vas kert pompázott a kapun belül s a kert közepén ragyogott a szinarany királyi palota. Mikor a hercegnő Béla kíséretében a földig borult alabárdosok közt belépett a kapun, egyszerre száz meg száz papagáj, paradicsommadár, aranyfácán s a legszebb színű énekes madarak egész serege ezélt a vállára, hangosan ujjongó madárlármával.

— Az én kedves madaraim, — ujjongott a hercegnő is.

A fák tetején majmok ugráltak s most örömlükben a legfurcsább bukfencekkel ugrándoztak ágról-ágra.

— Az én kedves majmaim, — örült nekik is a hercegnő.

Szép katonás rendben felsorakoztak a palankinok elefántok is.

Turbános hindu főurak vezették őket s a palankinokban hindu hercegnők ültek s mélyen bókoltak.

A vezér elefánt pedig, amelyiknek üres volt a palankinja, elébe térdelt s Mahadi Bélát és a szolgálata rendelt hindu hercegeket a palankinba segítette.

— Az édesanyám? Az édesapám? — kérdezte Mahadi hercegnő szívdobogva, mikor a palotához értek s kiszállott a palankinból.

A főudvarmester Mahadi elé térdelt:

— Egy esztendeig sirtak-rittak utánad, hercegnő, — jelentette —, de most annál nagyobb lesz az örömük.

Száz meg száz kincsekkel teli arany- ezüst szobán keresztül vonult Mahadi és kísérete a trónteremig s repesett a szíve, mikor az udvarmester gongütésére a szolgálók kitárták a terem szárnyas ajtóit.

Soha fényesebb királyi termet még

Békességet!

Elég volt már szegény apámnak Dideregni, halálos tűzben.

Én már senkire nem haragszom, Nekem mindenki jó testvérem.

Rám nem ragadt a vad gyűlölet, Csak a szeretet, csak a béke!

— Gyilkos Kain soh'se leszek én Megölne Abel hulló vére.

Az én álmom: Békesség, Munka.

Ugy-e Testvér, lelkebből szólám?

S egymás szava, ha idegen is, De ember szívünk össze-dobban.

Temessük el a múlt haragját, Hozsannázza munkát a kézbe.

Meglásd Testvér — a síratagban Csirát hajt a jövő reménye!

Lupény.

KEREKES JÓZSEF

Háromemeletes utcák a jövő nagyvárosában

A világvárosok utcái annyira túlszűkítettek, hogy jóformán megoldhatatlan probléma a gyors közlekedés mellett a minduntalan előforduló közlekedési balesetek kiküszöbölése. Minden utcáméretű szűkületet bizonyult. A legnagyobb gondot az okozza, hogyan lehet különféle hajtóberendezési és sebességi járművekkel a forgalmat ugyanazon az utcán lebonyolítani? Amerikában és Párisban már teoretikusan elkészült a háromemeletes utca. A terv szerint a legfelső emelet a gyalogjárók, a villamosok, autóbuszok és olyan járművek számára lesz, amelyek kis sebességgel közlekednek. Körülbelül olyan magasságban, mint a mostani bérházak első emelete van. A középső utast a tulajdonképpeni fő-utca, amely a mai utcák magasságában foglal helyet. Itt tetszésszerűen sebességgel futhatnak a magánautók, hiszen a gyalogjárók számára, akiknek ezen az emeleten van dolguk, jobbról és balról oszlopokkal elválasztott járda áll rendelkezésre. Az autók ott várakozhatnak gazdájukra, ahol akarnak, nem kell külön „parking place”-t kijelölni számukra.

Az alsó utvonalon a föld alatt a gyorsforgalmat bonyolítják le. Idekerül a földalatti vasút, amelynek állomásai nagy távolságra vannak egymástól.

Az utak boltozatait vasbetonból fogják készíteni és gondoskodnak arról, hogy az esetleges repedések, törések csak kis szakaszra terjedjenek ki és gyorsan javíthatók legyenek.

Fontos kérdés higiénikus szempontból az alsó utcák szellőztetése. A természetes légvonal bizonyára kevés lesz és ezért ventilátorok fognak állandóan dolgozni. A gáz- és vízvezeték csövek a legalsó és középső utast közé kerülnek, a kanális a legalsó utast alá jut.

Kérdés, mikor lesz a világvárosoknak annyi pénzük és miképpen alakulnak a megoldási lehetőségek, hogy a háromemeletes utcát a valóságban is meg tudják építeni? Ha sikerül a tervet megvalósítani, valószínűleg ismét normálisabb, az emberi idegeknek megfelelőbb közlekedési állapotok térnek vissza a világvárosi utcákra.

EGYENLETREJTVÉNY

- a = kérdés névmás
b = a mohamedánok szentkönyve
c = ige
d = nemes fém, tárgyesetben
e = talál, más szóval
a + b + c + d + e = Ismert közmondás.

BETÜREJTVÉNY

Beküldte: Jakobovits Fülöp.

B a a a y S dor á

EMLEKEZZUNK A RÉGIEKRE

Beküldte: Farkas László, Szalárd. All grófi vár magányosan a pusztá bércefokon, Kőcimer a kapuk felett, zászlók a tornyokon, S mélyen kerítik árka sok százados falát, Hova török s tatár erő nem lelheté útját.

Multadban nincs öröm, Jövődben nincs remény.

S három könyves urfi máris körbe vett, Egyik kérj tőlem: „Hugom, mi neved?” Kérj a másik is: „Hol lakol babám?” És a harmadik mond: „Lelekem, nézz reám.”

Milyen című versekből, kiknek a verseiből vannak a fenti idézetek?

Megjejtések

Szeptember hó 19-iki mellékletünk Fejtörő-jének helyes megfejtése:

Háromszögrejtvény: Lili, Ili, Li, I

Betűrejtvény: Kandalló.

Pótlórejtvény: Petőfi Sándor.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be:

Szabó István, Nemes Nagy Zoltán és Judit, Hajnos Misuka, Veress Olga, Papp Irma, Aba Antal, Schenk Dezső és Katona Béla, Kulhavy László, Orbán Piroška, Zsongor Böske és Margit, Kálmán Thery és Lilly, Palagyal Emilia, Kiss Hajnalka, Kozma Gizi, Welsplich Mátyás, Kabdebó Katóka, Bartha Erzsébet, Sándor Emma, Buzás János, Weiss Irén, Petke Ede, Gidály Bandi és Juci, Marzsó László, Rosenfeld Bella, Fazakas Tildi és Bandó, Elephant Béla, Brach Ilonka, Hamlet Lilly, Orbán Vencel, Nagy Magdus, Roessler Jenő, Rosenberg Tibor, Berecki Joli, Mihok Fülöp.

A könyveket sorshuzás útján Hajnos Misuka, Aba Antal és Nagy Magdus nyerték. — Irják meg életkorukat, pontos címüket és, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének.

Bővített közmondások

Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, de azért úgy iparkodj, hogy „ma” is tuzokot fogj.

Aki mer, az nyer, azonban mielőtt valaminek nekivágasz, előbb fontold meg, hogy érdeemes-e nyerni.

Amelyik kutya ugat, az nem harap, mindamellett az ugató kutya is ajánlatos kikérülni.

Az „Ifjuság” szerkesztője üzeni:

B. J., Érbogyoszló. Szeretettel fogadunk gardánkba. Üdvözlétedet ezúton közvetítem az Ifjuság lekes olvasóábrának. — G. L., Brassó. Egyszerűbb, de főleg jobb rejtvényeket küldjél. — B. J., Nagypárad. Kedves Ilonka, nézz utána ott a postán, mert mi azt már elküldtük címre. Ird meg majd abban a hosszú, megígért levélben, hogy mi történt. Az utóbbi időben gyakrabban fordult elő ez a sajnálatos eset, hogy a könyvek postán elvesztek. A rejtvényeket küld be még egyszer. Üdvözlök. — R. B., Nagypárad. A kért könyvek nincsenek meg, Sorolj fel még egy párat, s ezt küld vissza, majd kicseréljük. De mellékelj, kérünk, portókötséget (tiz lejt) bélyegben, hogy a könyvet hamarosan és főleg biztosan megkapd. — Sz. I., Brassó. Képrejtvényed technikailag okokból nem jöhet le. Próbálkozz másokkal. — K. G., Temesvár. Gízike, se a szerencsére, se rám ne haragudj, mert nem érdemeljük meg, csak a postára. — P. E., Nyefalva. Nagyon jól telt az időd Konstanában, ugylátszik, hogy ennyire elfeledkeztél rólunk. Remélem, hamarosan megkapom azt a hosszú beszámoló levelet, amelyben pótolod mulasztásodat. Élményeidet nem dolgoznád fel ügyesen közlésre? Próbáld meg. — B. I., Nagypárad. A rejtvényt küld be még egyszer, Ilonka. Hiányoztam, addig kallódhatott el a rejtvényed. — Sz. S., Barót. Örülök, hogy végre megkaptad a könyvet. Hűségnyilatkozatodat ezennel innépélyesen átvesszem, de engedj meg, hogy inkognitóban maradjak. Éppoly lelkesen ragaszkodom én az Ifjuság olvasóábrához, mint ahogy ez az olvasóábrához meleg szeretettel ragaszkodik a rovatunkhoz. Különböz remélem, hogy elsimult minden nézeteltérés és rejtvényeket ezentul is küldsz be majd. — H. L., Szászrégen. Remélem, Lilly, nem ártott meg a sok gyümölcs? Hogy ezek az apróságok mennyit ijesztgetik az embert. S hogy rám hivatkozol? Kijelentem tinnépélyesen, hogy elsősorban édesanyátokra hallgassatok. Na, üdvözlök! — B. J., Hidvég. Rejtvényeidet küldd be még egyszer, örömmel venném, ha szorgalmas munkatársam lennél! — Cs. E. L., Sepsiszentgyörgy. Küldj be más tárgyu verseket. Verselőkészséged van, ritmusérzéked is. Olvass sokat, irjál az íróasztalfiókod részére is, próbáld mondanivalódat egyénien kifejezni. És főleg rövidebb lélekzetti dolgokat küldj.

SIKERÜNK TITKA!

BUTORAINK KIVÁLÓ MINŐSÉGE
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEINK
ÁRAINK OLCSÓSÁGA

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.

TÁRGU-MURES.

BUCUREȘTI.

BRAȘOV.

Közgazdaság

Nem kell háromnapos lemondás a magyarországi csekk-, bankbetét- és folyószámlakövetelésekhez

Budapest, október 1.

A 35-as bizottság javaslatára a kormány hatálytalanította a bankszünnapok idején kiadott ama rendeletét, amely a folyószámlán, csekken, takarékbetét-könyveken fennálló követelések felett való rendelkezési jogot háromnapos lemondáshoz köti. A hatálytalanító intézkedés a pénzpiacra jó benyomást keltett.

Ugyancsak kedvező hatást váltott ki az a tény, hogy a magyar beruházási papírok New Yorkban és Bécsben erősen emelkedtek, ami azt bizonyítja, hogy a magyar viszonyokat kedvezően ítélik meg külföldön.

Több gabonaprémiumot fizettek ki, mint amennyi befolyt a kenyérbélyeg adóból

Bukarest, október 1.

Az utóbbi időben megint olyan hírek terjedtek el, hogy a földművelésügyi minisztérium nem fizeti rendesen a gabonakereskedési törvényben előírt exportprémiumokat. A különböző híreket a minisztérium természetesen a legerélyesebben cáfolja, kimutatva azt, hogy a kenyérbélyeg „sikeres” alkalmazása folytán a prémium összege teljes mértékben fedező alap áll a minisztérium rendelkezésére.

Ezt a hivatalos nyilatkozatot látszik megcáfolni az a tény, hogy a földművelésügyi miniszter, — mint közöltük — az az állami letét pénztártól 50 millió lejes hitelt vett fel a pénzügyminiszter garanciájára. A kölcsönvett összeg kimondottan csak a gabonakereskedési prémiumok fedezésére szolgál.

A tranzakcióból tehát kitűnik, hogy a kormány sokkal több prémiumot fizetett ki eddig, mint amennyi a kenyérbélyegből ténylegesen befolyt. A Casa de Depuneriót felvett kölcsönt a minisztérium a jövőben befolyó kenyérbélyegadóból szándékozik fizetni.

Ugy látszik tehát, hogy a ragasztott kenyérrendszer mégis csak csődöt mondott...

Az állam magának követeli a kereskedelmi kamarák által megtakarított összegeket, de ezek nem akarják adni

Bukarest, október hó 1.

A kereskedelemügyi minisztérium az az a tervvel foglalkozik, hogy módosítani fogja a kamarai törvényt. Akárcsak a most újabb reorganizálás alatt álló mezőgazdasági kamarák, a kereskedelmi és iparkamarák sincsenek összhangban a mai gazdasági viszonyokkal és inkább csak drága pénzbe kerülő iktatóhivatalok mint eleven és hasznos szervek. Ezt jól tudják maguk a kamarák is, amelyek elhatározták, hogy közös érdekezleten fogják a szerintük szükséges változtatásokat megállapítani.

Addig is, amíg a kamarák átszervezésére sor kerül, a minisztérium fokozott takarékoságra kényszerül és az évi költségvetésük csökkentésére utasította a kamarákat. Ezzel kapcsolatban törvényjavaslat készül, amely arra kötelezi a kamarákat, hogy

a) a budgetből megtakarított összegeket az államnak fizessék be.

A kamarák azonban nem hajlandók ebbe belemenni és szenátorai utján is tiltakoznak a javaslat ellen.

Abban, hogy a megtakarított összegeket nem akarják odaadni a kincstárnak, azuk is van a kamaráknak, csak abban nincs igazuk, hogy ezt a pénzt maguknak akarják megtartani, ahelyett, hogy visszatérítik az adózóknak jóváírások formájában, vagy lemondanak a törvény által maximális határként megjelölt 1 százalékos teljes igényléséről és megelégednének azzal, ha az állami adónak csak 0.50—0.75 százalékát fizetnék az adózók kamarái illeték fejében. Hiszen a kamaráknak kell tudniuk a legjobban, hogy tagjaikra mennyire ráférne a közterhek mérséklése.

A romániai faipar is várakozó álláspontot foglalt el a fontsterling ingadozása miatt

Nemzetközi joggyakorlatot várnak a fontban kötött üzletek teljesítésével kapcsolatban. A nemzetközi puhaakartell nagyfontosági határozata

Bukarest, október hó 1.

Mint ismeretes, a romániai gabonakereskedésben a legsúlyosabb komplikációkat idézte elő a font sterling váratlan ársuhanása. Hasonló eset állt most elő a faiparban is. Tudni kell azt, hogy az európai kereskedelemben a kalkulációs alap a font sterling volt. Nyilvánvaló, hogy az alapegységet képező valuta értékételenedése teljesen felborította az export államok kereskedelmének kalkulációs alapját. És különösen súlyos kihatással van ez a mezőgazdasági és általában a földtermeléssel kapcsolatos exportállamokra nézve, tekintve, hogy ezek a termékek bizonyos időszakhoz vannak kötve és így az export-szerződéseik hosszú lejáratra vannak megkötve. Az általános helyzet vonatkozik különösen Romániára, amelynek nem csak gabonája, de nagymennyiségű fája is le van kötve hosszabb időtartamra vonatkozó szerződésekkel, amelyeknek kalkulációs alapja a font volt.

Az Union Bois néven ismert és bécsi székhellyel működő nemzetközi puhaakartellhez tartozó jugoszláv és lengyel favállalatok értesítéseink szerint elhatározták, hogy a font sterlingben eszközölt hosszulejáratú szerződéseket nem teljesítik mindaddig, amíg az angol valuta vissza nem nyeri régi kurszát, vagy amíg ki nem alakul egy nemzetközi jogszokás arra vonatkozólag, hogy az

exportőrök kötelesek-e teljesíteni a magas kurszusú valutában kötött angazsmákat, vagy pedig más megoldást találnak, hogy a kivitelből élő államok feje felől elhárítsák a fenyegető veszteségeket. A helyzet ugyanis az, hogy a 350-es kurszuson kötött tételekért az exportőrök ma aligha kaphatnak 650 lej értékű fontot, hogy az exportra kerülő áru értékének több mint harminc százalékát csupán valuta-differencia miatt elveszítik. Ez a veszteség pedig a nemzetközi piacok mai esett árai mellett valóságosan halálos csapást jelentene az amúgy is milliós ráfizetésekkel dolgozó faexport cégekre nézve.

Érdekes, hogy az Union Boishoz tartozó favállalatok közvetlenül a font árfolyamának összeomlása után kimondták, hogy továbbra is 825-ös, tehát a régi árfolyamon kötik le az üzleteket azaz a feltétellel, hogy amennyiben az árfolyam ilyen alacsony marad, úgy a szállítandó áru értékének megfelelően a szerződést átszámítják egy más valutára. Ez a helyzet bekövetkezett és most úgy a régi, mint a fontválság kirobbanása után kötött szerződéseket is igyekeznek dollárvalutára átváltatni. Hasonlóképpen járnak el a nemzetközi puhaakartellhez tartozó többi államok faexportőrei is. Nincs kizárva, hogy a szerződések körül a faiparral kapcsolatban is konfliktus fog kitörni, akárcsak a gabonaelexportőrök eljárása miatt.

Bukarest lefújta a tömeg-demonstrációt és a szatmári prefektus már nem is emlékszik arra, hogy októberig rendezni kellett volna a mezőgazdák adósságait

A szolgabírókat táviratban arra utasították, hogy Észak-Románia agrár-memorandumára ne gyűjtsenek tovább aláírásokat

Szatmár, október hó 1.

A B. L. részletesen ismertette azt az akciót, amelyet Észak-Romániában Puscasiu János prefektus kezdeményezett. A Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányi ülésén a prefektus hosszabb beszédet mondott, amelyben közölte, hogy

a legilletékesebb kormánykörökből informáltak és biztosították arról, hogy a kormány a mezőgazdák adósságának konverziójára ügyében októberig dönt.

Elmondotta a prefektus, hogy a kormány az agrár-szanálási javaslatok között még nem választott és ezért volna szükség arra, hogy Észak-Románia gazdaságadalmára egy memorandum formájában a miniszter elé tárja a maga tervezetét. A prefektus ígéretet tett arra, hogy amennyiben a memorandum elkészült, ő arra illegálisan tizezer aláírást szerez és e tömeg-aláírással ellátott memorandumot személyesen nyújtja át Jonescu-Sisesti földművelésügyi miniszternek.

A Gazdasági Egyesület memorandumát el is készült és annak lényegét a B. L. ugyancsak ismertette. A memorandum megállapította, hogy a gazda nem fizetheti ki adósságait százszázalékosan, mert úgy a föld, mint a föld termékeinek értéke azóta, mióta a gazda a földjét elterhelte, értékében hetven százalékot esett. A memorandum tehát azt javasolja, hogy vegye át az állam a földbirtokok adósságainak hetven százalékát, míg a fennmaradó harminc százalékot hosszú lejáratokkal és alacsony annuitásokkal a gazda majd jelenlegi hitelezőinek kifizeti.

Ez a memorandum Puscasiu János prefektusnak is tetszett, amit a legjob-

ban az bizonyít, hogy a prefektus utasította a megye összes szolgabírait, hogy minden apparátusukkal hassanak oda, hogy ezt a memorandumot a gazdaságadalmnak minden tagja írja alá.

Már akkor rámutatott a B. L. arra, hogy ez az akció nem lehet a prefektus egyéni akciója, mert ahhoz egész hivatalos apparátusát mozgósítja és így bizonyos, hogy a memorandumra magának a

kormányának van szüksége. Ugy látszik azonban, hogy a prefektus túl lőtt a célon, mert a mai napon

körtáviraot intézett megyéje minden járási szolgabírájához és utasította őket, hogy a további aláírás-gyűjtéseket szüntessék be.

Valószínű, hogy ez a memorandum sokkal élesebb hangú és merészebb projektum volt, mint ahogyan azt Bukarest kívánta és így nagyon valószínű, hogy Bukarest ezt a tulzottan vérmes memorandumot leintette, mert kényelmellen lett volna egy ilyen memorandum, amely esetleg tízezer aláírásnál több is díszel.

A prefektus ebben az ügyben nyilatkozik is és magyaráz. Indokolja a gazdasági gyűlésen való megjelenését, ismétli az ott tartott felszólalását, tompítja az autentikusnak mondott szanalási-akció terminusát és — nem emlékszik semmire.

Mindenesetre a prefektus visszavonulása nem a prefektus hiúja. Ugy látszik visszavezényelték és nincs kizárva, hogy az egész szanalási-akciót visszavezénylik.

Kis Közgazdasági Hírek

ROMANIA WASHINGTONI KÖVETE táviratilag értesítette a pénzügyminisztert, hogy a Nemzeti Bank a lej stabilitásával kiadott kommunikéja az amerikai pénzpiacokon kellemes hatást váltott ki. Ennek tulajdonítható, hogy a fontválság napjaiban, míg a jugoszláv és lengyel állami kötvények 35-ről 25-ös mélypontra süllyedtek alá a newyorki tőzsdén, addig a román papírok megtartották néltöztanul 50 fontos normál árfolyamukat.

BULGARIA ÉS JUGOSZLAVIA KÖZÖTT SÜLYOS VAMKONFLIKTUS TÖRT KI, tekintve, hogy a jugoszláv kormány betiltotta különböző Bulgáriából származó áru tranzitóját. A betiltott áruk Svájcban és Olaszországban voltak szánva.

ROGER AUBOIN, A NEMZETI BANK STABILIZÁCIÓS SZAKÉRTŐJE csütörtökön a fővárosba érkezik. A francia jegybank-szakértő részletes jelentést fog tenni a pénzügyminiszternek a nemzetközi eseményekről és azoknak várható hatásáról Románia gazdasági életére. Azonkívül személyes tapasztalatok alapján fogja tájékoztatni a román kormányt a legújabb európai pénzügyi tervekről.

A PÉNZÜGYMINISZTER ÚJABB INSTRUKCIÓKKAL LÁTTA EL A PÉNZÜGYI FELÜGYELŐKET az adóbehajtások megszervezésével kapcsolatban. A pénzügyminiszter az adóprés végrehajtószerveit figyelmeztette, hogy különösen a falvakon jelentősen visszaesett az adófizetés. Tekintve, hogy a gabonakampány utolsó hónapja közeledik, az adóbehajtásokat a legnagyobb szigorral kell végrehajtani, mert azután a falusi lakosságnak nem igen lesz pénze rendesen adót fizetni.

A FONT STERLING ARLEMONZSOLÓDÁSA való hivatkozással a Brailában működő Dunabizottság a Dunára befutó gőzösök szállítási díjtételét jelentős mértékben felemelte. A határozat az érdekelték sorában óriási feltűnést keltett, tekintve, hogy az emelés a nemzetközi szállítási vállalkozók tudta és megkérdése nélkül történt.

A pénzügyminisztérium hivatalos kimutatása szerint az államháztartás bevételei szeptember 1. és 25-ike között egy milliórd 544 millió 281 ezer 181 lej tettek ki.

2 nap múlva

október 5-én nagy napja lesz a sorsjegyvásárló közönségnek. Ezen a napon **megindul a szerencsekerék**

a Zsidó Kórház sorsjegyekkel. Közel 2000 nyerőszám lesz kihúzva 2,700,000 lej összeggel

Főnyeremény: 1,000.000 Lei!

amelyet egy száz lejes sorsjeggyel könnyen megnyerhet. Ha netán még nincsen Zsidó Kórház sorsjegy

ne legyen könnyelmű!

hanem siessen a legközelebbi sorsjegyvásárlóhoz és **vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!**

Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében **portómentesen** küld sorsjegyet a **Zsidó Kórház Egyesület Sorsjátékintézőségé, CLUJ, Piața Unirii 20.**

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Egy 200 kgr-os tizedes mérleget keresek megvételre. Cím 15061 szám alatt a brassói kiadóban.

Szabóműhely-berendezés minden elfogadható áron elküldés miatt eladó. Cím 15074 szám alatt a brassói kiadóban.

Keresek megvételre egy félstabil 45-80 HP. üzembépes gőzgépet Mathe Jonescu Borsec. 15078

Megbízható friss tiszta orth. kóser LIBAZSIR megbízásból ELADÓ kilónként 72 lejért. Goldstein, Brassó, Buzasor. 15095

ELADÓ toalettszalka, konyhakredenz, ruhaszekrény, íróasztal, tükör, ágy, éjjeliszekrény, vaskerekű kocsi, vaske, vasborona, villanyóra, Cím 15111 szám alatt a brassói kiadóban.

Lakás

Október elsejétől Brassó, Fekete-ucca 46 (50) sz. emeleten különbejárta szépen butorozott szoba kiadó. 14968

LAKÁS 3 szoba konyha, veranda, stb., kerthasználattal, november 1-től kiadó. Brassó, Közép-ucca 28. 15109

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő: Brassó-Brassó, Kapu-ucca 56-58. Telefoninterurban: (szek és kiadónival) 1-77 és 82. Bucuresti-Bukarest 1, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. Telefonaszám: 363-64

ABRASSOI LAPOK nyomdavezetése kiadása és elosztása: Gyula, Brassó.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyei részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Órái: Str. S. Baraui 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjamina Árpád Str. Berer 1 (Sörház-u) — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár- és Máramaros megye: (Szöke György) Szatmár Mária-u. 7. — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Igriș-utca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József).

Központi szervezetek. pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

Hasznos orvosi könyvek

a nagyközönség számára:

DR. KALDOR MIKLÓS: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést. 102.—

DR. BODON KÁROLY: Hogyan éljen a szívbeteg ember. (Szívbeteg — Érelmeszesedés — Vérvénymás.) 88.—

DR. MEZEY KÁROLY: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni? A nő és a férfi kozmetikája. 88.—

DR. BUCSÁNYI GYULA: A nyerskoszt, mint természetes gyógytényező (függelék: teljes nyerskoszt — szakácskönyv) 102.—

W. STEKEL: Üzenet az anyáknak. I. rész. Csecsemőkortól 2 éves korig 90.— II. rész. Óvodáskor és első iskolaévek 120.— III. rész. Serdülőkor és az érettség kora 130.—

A három kötet egyszerre 300.— lej.

W. STEKEL: A modern házasság 102.—

DR. FELDMANN SANDOR: Idegesség és ösztönélet 102.—

DR. DÉCSI IMRE: Az impotenciáról 54.—

DR. FÖLDES LAJOS: Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak 102.—

DR. MÜLLER VILMOS: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása, diétás kezeléssel 102.—

DR. ENGLANDER ÁRPÁD: A rheumás bajok házi kezelése. 81.—

Pósta-portó 10.— lej. 100.— lejen felüli megrendeléseknél, az összeg előzetes beküldése esetén, a szállítási portómentes. — Utánvét csak 100.— lejen felüli megrendeléseket szállítunk.

Brassói Lapok Könyvosztálya
(Brassó, Kapu-ucca 56-58., az udvarban.)

KERESEK BUTOROZOTT KÉNYELMES SZOBÁT Brassó központjában fürdőszoba használatával teljes ellátással csendes helyen. Ajánlatokat „Légy szíves, világos” jelzésre a brassói kiadóba kérek. 15114

KIADÓ egy üres világos szép száraz szoba mellékhelyiségekkel együtt, nagyon olcsón. Brassó, Gyár-ut 78-a. 15113

Allást nyer

Varróleányokat felveszek konfektó női kabátokhoz. Bukarest, Str. Petre Major 49. 15112

Nőikonfektio munkára varróleányok és egy férfi-segéd felvételük. Brassó, Hentes-ucca 2 Goldberger. 15110

Könyvek

Hölgyek! Die Schöne Wienerin, Record, Párisi Divat, havonként megjelenő szabásmintás divatlapok állandóan kaphatók, számonként 40.— lejért, vidékre portóval 45.— lej. A pénzt legcélszerűbb helyeken küldeni. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. 14048

HOLGYEK ÖRÖMEI Az itten felsorolt könyvek a Bőzsázin Regények sorozatában jelentek meg, az olvasók millióinak nyújtanak szórakozást. Ezen vaskos kötetek ára csak 40 lej. Courts-Mahler: Két asszony, Az udvarbölgy. Gyp: Napoleonette, Heer: A havasok ura, F. Malby: A vajnamayor, Hough: Mary Warren család története, Haibon: A spion, Perutz-Frank: A mangófa csodája, Fiedling: A rejtély, Feully: Egy asszony naplója. Vidékre a portó 10 lej, utánvételt 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok Könyvosztályától.

A HAZICUKRASZAT KÉZIKÖNYVE. Krbekné kintű munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb tésztákat mindenki házáig készítheti. A legjobb cukraszda otthon negyedannyi költséggel. Ára kemény felvászonkötésben 50 lej.

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI. Dr. Madzsarné Jászi Alice második átdolgozott műveltségművészeti fejezetekkel bővített kiadás, 119 szöveg közötti magyarázó ábrával és 36 képpel. Egyetlen nő sem nélkülözheti, aki sulyt helyez arra, hogy megőrizze fiatalos rugalmasságát, aki arányos, kellemes külsejű akar szert tenni. A kiűnő könyv ára 170 lej. Utánvételt 190 lej. Szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

ROMANIA
PREFECTURA JUDETULUI BRASOV
SERVICIUL TECHNIC AL
DRUMURILOR SI CONSTRUCTIILOR

1996. sz. 1931. szeptember 29.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY

Közöszre tesszük, hogy a Bran-törösvári „Principesa Elisabeta” kórháznál szükséges alábbi javításokra nyilvános árlejtés iratlik ki:

1. A háztető kis cserepekkel való kijavítása.

2. Beton-sárcsatorna építése a klozeteknél.

A becsár 11.370 lej.

A munkálatok az értesítés vételétől számított 30 napon belül befejezendők.

Az árlejtés a törösvári községi előjárásánál tartatik meg, 1931. október hó 15-én délelőtt 10 órakor.

A zárt és lepecsételt írásbeli ajánlathoz csatolandó az ideiglenes 5 százalékos (öt százalékos) óvadék lefizetéséről szóló nyugta, a mely vagy a Casa de Depunerinél, vagy akármelyik pénzügyigazgatóságnál, vagy adóhivatalnál letétbe helyezendő.

Készpénz, vagy értékpapír óvadékok nem fogadtatnak el.

Letétnyugta nélküli ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ideiglenes óvadék 10 százalékra való kiegészítéséről, szintén nyugta benyújtandó.

Felvilágosítást ad a brassói prefektura fenti osztálya, vagy a törösvári kórház igazgatója a hivatalos órák alatt, (8-15).

Felülaajánlatok nem fogadtatnak el.

Kinevezett prefekt: Szolgálati főnök: Vasilescu kapitány s. k. Ing. G. Dusoiu s. k.

Vascsőndvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakra.

Kertész Henrik, Brassó.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 21.227—1931. Serv. silvic.

HIRDETÉMÉNY

Brassóváros intermarbízottsága határozata alapján az 1932. évi vágásterületek bükknálományának egy része, részes használatok által lesz kitermelve, azaz a kitermelést vállaló személy a kitermelési munkálatok fejében nem pénzbeli ellenértéket kap, hanem az általa kitermelt famennyiség bizonyos hányadát. A kitermelést a legkedvezőbb ajánlatot tevő kapja meg.

F célból folyó évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor Brassóváros erdőhivatalánál árverés lesz tartva, melyen az érdekeltek írásbeli, zárt és lepecsételt ajánlatot benyújthatják, figyelembe véve az állami számvitelről szóló törvények 88—110. paragrafusait.

Kitermelésre kerülnek:

A Vladit nevű erdőrészből cca 16.000 ürméter.

A Babarunca nevű erdőrészből cca 16.000 ürméter.

Az apácai erdőből cca 4000 ürméter.

A Cheisoara nevű erdőrészből 800 ürméter.

A letétbe helyezendő óvadék a Vladit-i kitermelésre pályázóknak, ugyancsak a Babarunca-ra pályázóknak 100.000 lej.

Az Apácára pályázóknak 25.000 lej.

A Cheisoara-ra pályázóknak 5000 lej, mely összegek készpénzben vagy állami értékpapírokban helyezendők letétbe.

Részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a városi erdőhivatalban.

Brasov, la 25. Septemvrie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte: Secretar General:

Suciu m. p. Maxim m. p.

Seful serviciului:

Ing. J. Albrich m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 21262—1931. Serv. ad.-tiv.

HIRDETÉMÉNY

a kereskedelmi cégeknek az ipar és kereskedelmi kamaránál a Monitorul Oficial 84. számában folyó évi április hó 10-én megjelent törvény értelmében elkészített kereskedelmi lajstromba való bejegyzése ügyében.

Brassó város területén lakó kereskedőknek tudomására hozatik, hogy a kereskedelmi cégeknek bejegyzése iránti kéréseknek itolsó beadási határidejük folyó évi október hó 10-én letelik.

A határidő letelte előtti időben esetleg keletkező toakodás kikerülése céljából, felhívatnak az összes kereskedők és mindazon iparosok, akik nemcsak megrendelésre, hanem készletre is, eladás céljából készítik az áruikat, hogy minél korábban, azaz nemcsak a határidő letelte előtti utolsó napokban, az ipar és kereskedelmi kamarában, cégük bejegyzése végett, jelenjenek meg.

A kérésként felhasználandó előírt nyomtatvány a kamaránál ingyen lesz kiszolgáltatva.

Fent említett törvény intézkedéseinek benemartása esetében 50.000 lejig terjedő büntetések lesznek kirova.

Brasov, la 10. Septemvrie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte: Secretar General:

Suciu m. p. Dr. Popovici m. p.

ROMANIA

PREFECTURA JUDETULUI BRASOV
SERVICIUL TECHNIC AL
DRUMURILOR SI CONSTRUCTIILOR

2016. sz. 1931. szeptember 30.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY

Szombaton, 1931. évi október hó 10-én délelőtt 10 órakor harmadszori nyilvános árlejtés tartatik a vármegyei prefektura műszaki osztályánál, az alábbi kavicsmennyiségnek közvetlenül az utakra való szállítására:

1. 930 köbméter kavics a következő vármegyei utak részére:

a) Höltyvény—Vidombák, 0—11+426 km.-ig.

b) Vidombák—Keresztényfalva, 0—4+735 km.-ig.

Értéke 110.000 lej.

2. 1020 köbméter kavics és hasított kő a következő vármegyei ut részére:

Hévíz—Sárkány—Törösvár, 51+200—68+687 km.-ig.

Értéke 181.630.— lej.

3. 310 köbméter kavics a következő községi utakra:

a) Szászhermány—Szenpéter, 0—4 km.-ig.

b) Szentpéter—Cukorgyár 0—5+560 km.-ig.

c) Botfalva—Erősd, 0—3+560 km.-ig.

Értéke 46.120.— lej.

4. 410 köbméter a következő községi utakra:

Garcsin, 0—3+450 km.-ig és Doftana 0—7+900 km.-ig.

Értéke 41.200.— lej.

Az ideiglenes óvadék az előirányzott összeg 10 százalékat teszi ki és valamelyik pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezendő.

Felvilágosításokat ad a műszaki osztály, naponként, a hivatalos órák alatt.

Kinevezett prefekt: Szolgálati főnök:

Vasilescu kapitány s. k. Ing. G. Dusoiu s. k.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a feledhetetlen jó férj, szerető apa és após, a drága jó nagyapa

Indig Samu

e hó 1-én hainalban. rövid szenvedés után elhunyt

Temetése e hó 2-án d. u. 3 órakor lesz, az Uj-utca 11 sz. alatti gyászházból a neolog izr. temetőbe.

Brassó. 1931 okt. 1.

A gyászoló család.

Hogyan éljen a szívbeteg ember?

Gyakorlati tanácsadó a

szívbeteg, vérvénymás, érelmeszesedés,

különböző megnyilvánulásaiban szenvedők részére.

Írta:

Bodon Károly dr. egyet. magántanár

Ara 88 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya

SZENZÁCIÓ!

MIKES IMRE
Erdély Utja
Nagymagyarországtól—Nagyromániáig
2 Kötet
fülve 160.
egész vászonban
200—
Kapható minden
könyvkereskedésben.
Megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvosztályában

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Írta: J. P. MÜLLER

112 ábrával, ul átdolgozásban. A németnyelvű kiadásból eddig 400 000 példány fogyott el

Ara 85.— lej.

Vidékre a portó 10 lej. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

5000 példány

fogyott el 2 hét alatt Pjatiletka

Az ötéves teru mai állása

című könyvből A ma legizgalmasabb kérdését tárgyalja — Írta MICHAEL FARBWANN a londoni Economist tudósítója. — Ara 82 Lei. Vidékre a pénz előzetes beküldése mellett 92, utánvét tel 93 Lei — Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.